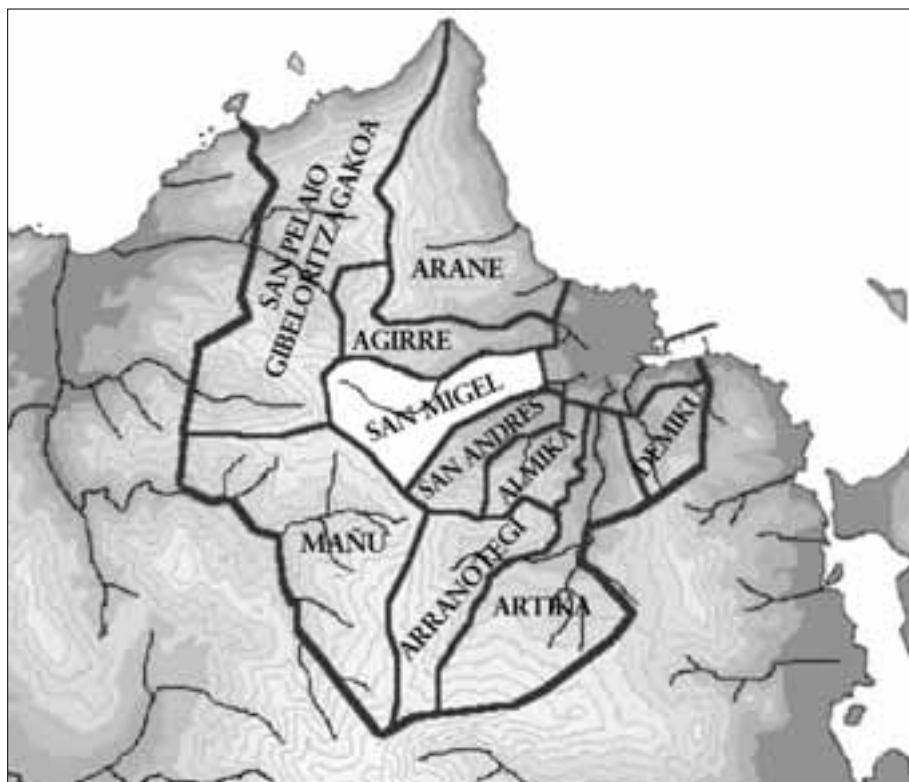

SAN MIGEL auzoa

San Migel (auzoa)

Kokapena: San Migel; IV eta VII. mapa

Oharrak: **Etxebarrierreka** eta **Ametzaga** erreken artean, hau da, **Agirre** eta **San Andres** auzoen bitartean, *San Migel* auzoa, **Goikoganetik Dibioraino** luzatzen da.

Hamabi dira auzo honetako baserri historikoak: **Torre**, **Ermexioerdiko** (lehenago *Ermetxiobeko* deitua), **Ermexiogoiko**, **Beasko**, **Azeretxo**, **Egi**, **Ibiñaga**, **Josune**, **Itubizkartikere**, **Itubizkarnagusi**, **Etxebarrierrekabeko** eta **Etxebarrierrekagoiko**, azken hau, lehenago *San Andres* auzokoa eta geroago, *San Migel* auzora bildua. XVIII. mendearen erdialdean, auzo honetan, bi baserri berri eraiki ziren, **Irukurtzieta** eta **Intxausti**.

XIX. mendean, lurren liberalizazioarekin, beste hamahiru baserri berri azaltzen dira: mendearen lehen zatian, **San Migel**, **Ermexioetxebarri**, **Etetxubarri**, **Arkotze**, **Goikogorta**, **Baltzane**, **Errematzane**, **Kantarape** eta **Mundakatxu** (gaur desagertua); eta, mendearen bigarren zatian, **Ermexiobeko**, **Jeronimone**, **Errotabarri** eta **Itubizkarbarri**. XIX. mendearen lehen zatian, errota bat ere agertzen da, **Etxebarrierreka errota**. Eta, azkenik, XX. mendekotzat jo daitezke, **Kurtzieta** eta **Itubizkarnagusibarri** baserriak. *San Migel* auzoan **San Migel ermitaren** presentzia ere aipatzekoa da.

1860an, lehenago **Mañu** auzoko baserriak ziren *Errematzane*, *Kantarape* eta *Mundakatxu*, *San Migel* auzora bildu ziren.

San Migel auzoan, antzinatik, lau poblamendu-gune izan dira: **Ermexio**, **Morteruza**, **Etxebarrierreka** eta **Itubizkar**; laurak zenbaitetan auzo legez aipatuak. XIX. mendeaz geroztik, auzoko beste parajeetan ere aurki daitezke baserriak.

San Migel auzoko beste paraje nagusiak hauexek dira: *Dibio*, baserri auzoa eta hiriaren bitartean, **Urubi** erreka ingurua (**Lamiñerreka** eta **Santunatxe** bezalako leku-izen magikoekin) eta **Olegiko erreka** ingurua (garai batean, mahastiez eta frutarbolez ugaria). Auzoaren gune nagusitik zerbait aldentuta, **Goikogortako** bizkarra dago, bere alde bietan, **Iruerreketa** eta **Gaztañerre** izeneko parajeekin.

San Migel auzoa, 1682ko ordaintze banaketak zehazten duenez, historikoki, **Almikako** elizateko eremua izan zen:

*Anteiglesia de Alboniga: Tribiz, Ezquiaga, Urquisarria, Nafarrola la menor, Nafarrola la mayor, Martin de Gojenechea Zulueta, Zulueta la menor, Bonbollarte, Aguirre, Chindurza, Alboniga, casa menor de Alboniga, Yruarrieta, Amparan, Garalde, Achoaren, Ugarte, Cafranca, Yrabien, Yrabien la menor, Pasqualeche, Arreta, Bengoechea, Gojenechea, Nardiz la sussera, Lupategui, Chavarri, Bidaecha, Echavarria erreca, Ytubizcar, Ytubizcar la segunda, Dom. de Echavarria muculu, Ybinaga, Acerecho, Morteruza, Eguia, Hermechio, Rotazarra*⁹³³

Zenbait agiritan '*Aldauria*' izena erabiltzen da auzo hau izendatzeko. 1792, 1825 eta 1850ean, **Torre** baserria, '*Torre de Aldaurias*' legez agertzen da⁹³⁴; lehenago, 1748an, honela esaten da *San Migel* aldeko **Etxebarrierreka**, **San Andres** aldeko beste *Etxebarrierrekatik* bereizteko: "*caseria de Echavarria Erreca que esta a la parte de Aldauria*"⁹³⁵.

1856an *San Migel* auzoak 20 eraikuntza eta 139 biztanle zituen⁹³⁶. 1972an, berriz, baserri kopuru handiagorekin, 100 biztanle zituen auzoak⁹³⁷.

933 BUA. AL. 1680-1710; 31.

934 BEHA. A-78/4-1.

935 BEHA. A-82/9-3; 46.

936 BUA. 37/ N° de calles, edif., hab.

937 *Estudios socio-económicos comarcales. Guernica-Bermeo* (1972); 14.

Ahozkoa:	“Samigel barríque”	101, 166
	“Samiel barríque”	101
	“Samigel barríquá”	113
	“Samigél”	157
	“Samigelé”	042, 146, 166
	“San Migél”	164

Idatzizkoa:

1618	<i>San Miguel, tierras en</i>	BUA 1161/6. Cancel. de cernsos 95-95b
1628-1797	<i>San Miguel, termino</i>	BUA 1150/1. Culto y Clero 303
1645	<i>San Miguel, termino</i>	BFA. Bust 201/32 72
1663	<i>San Miguel, biña en</i>	BFA. K. 413/13 31b
1696	<i>San Miguel, camino como se va a</i>	BUA 1560. Libro de cuentas 24
1732	<i>San Miguel, camino de</i>	BUA 1560. Libro de cuentas 245b
1748	<i>Aldauria, parte de</i>	BEHA A-82/9-3 46
1760	<i>Sn Miguel, barrio de</i>	BEHA A-81/14-19 1b
1775-1831	<i>San Miguel, camino de</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 132
1779	<i>San Miguel, caminos de</i>	BUA 842. Cuentas 116b
1801	<i>San Miguel, varrio de</i>	BUA 1136. Libr. y recibos 89
1802	<i>San Miguel, barrio de</i>	BEHA A-72/33
1802	<i>San Miguel, barrio de</i>	BUA 1136. Libr. y recibos 71
1803	<i>San Miguel, barrio</i>	BEHA A-79/10 4
1810	<i>San Miguel, viña en</i>	BFA. Bust 603/22
1816	<i>San Miguel, heredad en</i>	BEHA A-72/33
1822	<i>San Miguel, barrio</i>	BUA 1313/3. Contribuciones 63
1827	<i>San Miguel, barrio de</i>	BEHA A-79/10 3
1844	<i>San Miguel, barrio</i>	BIBL YrJA 52-54
1856	<i>San Miguel, barrio</i>	BUA 37/Nº de calles, edif.,
1860	<i>San Miguel, barrio</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1895	<i>San Miguel, término de</i>	BAHP.N.BL 7550 175b
1897	<i>San Miguel, término de</i>	BAHP.N.BL 8182 435
1901	<i>San Miguel, arbolar en</i>	BAHP.N.BL 8570 853
1969	<i>San miguel, nucles rurales:</i>	BUA 1432/54 4
1972	<i>San Miguel, barrio</i>	BIBL ESEC-GB 14

Alagarre (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Kontsonantez bukatzen diren izenetan gertatzen den moduan, amaieran -e bokal paragotikoa darama.

Oharrak: **Baseroko** goia, **Azeretxo** eta **Beasko** baserrien behealdean.

Ahozkoa:	“Alagarré”	099
----------	-------------------	-----

Idatzizkoa:

1898	<i>Alagar; heredad</i>	BAHP.N.BL 8195 1126
------	------------------------	---------------------

Aldapeta (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: **Azeretxo** baserriaren ondoan. *Aldapagoikoa* mendebaldean eta *Aldapabekoa* ekialdean.

Ahozkoa:	“Aldapéta”	101
----------	-------------------	-----

Idatzizkoa:

1910 *Aldapeta, heredad* *BUA 1435. Fincas rústicas*

Aldatzeta (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Itubizkartzikerre** baserriari lotutako saila.

Ahozkoa: **“Aldatzéta”** 095

Idatzizkoa:

1896	<i>Aldaceta, heredad</i>	<i>GJE fk:1735 L24;34</i>
1896	<i>Aldaceta, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 7553 1548</i>
1910	<i>Aldacheta, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Aldacheta, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Algane (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Itubizkarnagusi** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Algane, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Algane, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Algana, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Amandresolo (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: ‘Amandre’ + ‘solo’. Behin baino gehiagotan aurkitu dira Amandresolo eta Amandosolo izenak lotuta, hau da, biak eremu berbera izendatzeko. Denborarekin, *Amandresolo* zena, *Amandosolo* izatera pasatu da. (Ik. Demikuko **Amandresolo**). Leku-izen hau **Mañu** auzoan ere aurki daiteke.

Oharrak: **Ermetxio** baserrien hegoaldetik, **Iturritxu** izeneko erreka-zuloaren goialdean.

Ahozkoa: **“Amandresólo”** 101
 “Amandosólo” 102, 109

Idatzizkoa:

1944 *Amando-solo, heredad* *BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5*

Andabide

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: Bide hau, **Torre** baserriaren ondotik, bere hegoaldetik, jaisten da **Etzebarriereka** baserri inguruan **San Andres** auzora pasatzeko. **San Migel** auzotik **Almikako elizara** eramaten duen andabidea da.

Ahozkoa: **“Andabíde”** 101
 “Andabídie” 095

Idatzizkoa:

1903 *Andabide, heredad* *BAHP.N.BL 8575 1203*

Arantzazabal (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: ‘Arantza’ + ‘zabal’. Leku-izenaren osagaiak elkartzean, ondoan antzekoak diren silaba bi lotu dira, idatzizkoan ageri den *Aranzabal* bilakatzeko.Oharrak: **Goikogorta** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Arancha-zabal, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Arancha-zabal, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Arranzabal, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Arbela (sola)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: **Josune** baserriaren buruan, bere hego-mendebaldean.Ahozkoa: “*Arbelá*” 097**Arbolatzaluze** (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Egi** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1882	<i>Arbolacha-luce, heredad</i>	<i>GJE fk:1417 L19;202</i>
------	--------------------------------	----------------------------

Argiñiturri (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: ‘(h) argin’ + ‘iturri’. Lehenengo osagaiko bokal itxi palatalak ondoko sudurkaria busti du:

Argin-iturri > Argiñiturri

Bigarren osagaiko bokal itxiak, berriz, osteko herskaria ez du busti; gaur egun testuinguru honetan bustidura sistematikotzat har badaiteke ere. Leku-izen hau aspaldikoa izatea izan daiteke arrazoia, edo, basoa izanik, normalean erabiltzen ez den izena izatea. Hortaz, izena ezagutu arren fosildurik geratu da. Herskari honen bustidura ez da idatzizko dokumentazioan, XX. mende hasiera ingurura arte jaso, eta orduan ere, sistematikotasunik gabe; sudurkariarena, aldiz, XVIII. mendean ere jaso izan da.

Oharrak: **Urubi** errekan, hegoaldeko isurian; **Axpaltxu** eta **Santunatxe** bitartean. Inguuruan dauden harrobien erreferentzia egiten du leku-izen honek (Ik. *Santunatxe*).

Ahozkoa: “*Argiñitúrri*” 095, 101
 “*Argiñitúrrixe*” 101

Idatzizkoa:

1944	<i>Argui-iturri, monte</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>
1944	<i>Arguin-iturri, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Argintxupe (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: Seguruenik, **Argiñiturri** ingurua da.

Idatzizkoa:

1910 *Arguichupe, heredad* BUA 866. *Fincas rústicas*

Arkiene (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Dibion**. Honela esaten du agiriak:

“Heredad sita en el punto de Divios conocida con el nombre de Arkiene” 938

Idatzizkoa:

1938 *Arkiene, heredad* GJE *fk:2084 L28;1*

Arkotze (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Kontsonantez bukatutako leku-izenek jokatzen duten moduan, -e paragogikoa erakusten du amaieran. Kasu honetan badago -a bukaera duen aldaera. Izan daiteke, nolabait zerikusia izatea kontsonantez bukatzen den ‘arkots’ hitzarekin. Azkueren araber, garau txarrak eskasak ematen dituen arto mota bat litzateke edo antzua den txerri emea.

Oharrak: XIX. mendearen erdialdean Ignacio Arangurenek eraikia. Gaur, jausita dago.

Ahozkoa: **“Arkotzé”** 095, 097, 101, 108, 109, 123, 131, 136, 144, 148, 150

Idatzizkoa:

1847-74	<i>Arcocha, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Arcocha, cas.</i>	BUA 946. <i>Ced. vec.</i>
1857	<i>Arcacho, cas.</i>	BUA AL. 1856-1857 71b
1859	<i>Arcoche, cas.</i>	BUA 888/18. <i>Mozos</i>
1860	<i>Arcocha, cas.</i>	BUA 5. <i>Rotul. de calles</i>
1881	<i>Arcocha, cas.</i>	BUA 929
1894	<i>Arco-eche, cas.</i>	BAHP.N.BL 7549 284
1896	<i>Arcacho, cas.</i>	BAHP.N.BL 7553 1550b
1897-98	<i>Arcocha, cas.</i>	BUA 10. <i>Nomencl.1897-98</i>
1898	<i>Arcocha, cas.</i>	BAHP.N.BL 8194 478b
1898	<i>Arcoche, cas.</i>	BAHP.N.BL 8194 745
1902	<i>Arcocha, cas.</i>	BAHP.N.BL 8572 128
1910	<i>Arcoche, cas.</i>	BUA 866. <i>Fincas rústicas</i>
1922	<i>Arcocha, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1934	<i>Arcocha, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Arcoche, cas.</i>	BUA 1685. <i>Fich. sanit.</i>

Arkotzepe (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Arkotze** baserria.

Oharrak: **Arkotze** baserriaren azpian, **Urubi** errekaaren iparraldeko isurian.

Ahozkoa: **“Arkotzépe”** 095, 097, 101

Idatzizkoa:

1903	<i>Arcochope, castañal</i>	<i>GJE fk:2117 L28;91</i>
1903	<i>Arcochope, castañal y argom.</i>	<i>BAHP.N.BL 8575 1203</i>
1910	<i>Arcochape, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Arcochape, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Arcochope, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Arlobiribile (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: 'Arlo' + 'biribil'. Kontsonantez bukatzen diren izenetan bezala, bokal paragogikoa erakusten du.

Oharrak: **Egi** baserriari lotutako saila.**Idatzizkoa:**

1910	<i>Arlo-biribile, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
------	-------------------------------	---------------------------------

Arloluze (sola)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: 'Arlo' + 'luze'. Osagaiak lotzean, ondoan gelditzen diren silaba biek, berdintsuak direnez, bat egiten dezakete (Ik. haplologia, Arau morfofonologikoen atalean). Idatzizkoak erakusten dituen beste izen biak, hiztunetako baten arabera, paperetan irakurritakoak dira.

Oharrak: **Azeretxo** eta **Beasko** baserrien ekialdean, **Ponparantz**.

Ahozkoa:	"Arlolúse"	101
	"Arlúse"	099
	"Kostánsa"	101
	"Kosétza"	101

Idatzizkoa:

1910	<i>Cortaza, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1936	<i>Constanza, heredad</i>	<i>GJE fk:2123 L28;106</i>
1944	<i>Costanza, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Arrizurieta (basoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: '(h)arri' + 'zuri' + *-eta*. Leku-atzizkia eranstea, aukera bi egon dira hiatoa apurtzeko. Lehena, eta sarrien gertatzen dena, *-i* bokal itxiaren ostean epentesia txertatzea:*Arrizurieta > Arrisuri₃eta*Bigarrena, leku-atzizkia bokalez amaitutako oinarriari lotzean gertatzen dena, leku-atzizkia *-eta > -ta* bihurtzea:*Arrizurieta > Arrizurieta*Lehenengo osagaiko *-i* bokal itxi palatalak ondoko txistukaria busti du (*-z- > -x-*):*Arrisuri₃eta > Arrixuri₃eta*Bigarren osagaian, bokal arteko dardarkari bakuna galdu da (*-r- > ∅*). Galera honen ostean, ondoan gelditu diren bokalak diptongatu egin dira eta, gero, *-ui-* *> -i-* bilakatu da:*Arrisuri₃eta > Arrisui₃eta*Hurrengo pausu batean, aurreko silabak borobiltasuna asimilatu du: *Arrosi₃eta*.

Oharrak: **Urubi** errekan, **Arkotze** baserriaren azpian.

Ahozkoa:	“Arrisurízeta”	097, 101, 108
	“Arrixurízeta”	101
	“Arrisuríta”	097, 148
	“Arrosízeta”	097

Idatzizkoa:

1910	<i>Arrizurieta, argomal</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Arri-zuricheta, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Arrizubieta, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Arruzabarrena (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Egi** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1944	<i>Arruzabarrena, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
------	-------------------------------	----------------------------------

Artetxereta (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Etxebarrierreka** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Atechereta, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Atechereta, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Atechereta, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1954	<i>Artechereta, monte llamado</i>	<i>GJE fk:451 L7;72</i>

Artetxu (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Etxebarrierrekabeko** baserriaren atzean.

Ahozkoa:	“Artótzu”	150
----------	------------------	-----

Idatzizkoa:

1896	<i>Artechueta, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 7552 131b</i>
1910	<i>Artechua, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Artechua, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Artechua, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Atakuburu (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Atakueta**.

Oharrak: **Atakueta** buruan, **Iratzgorri** gainean, errepidearen goitik.

Ahozkoa:	“Atakubúru”	101
----------	--------------------	-----

Atakueta (basoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Ohar ling.: 'Ataku' + *-eta*. Bokalez amaitutako leku-izenetan gertatzen den bezala, leku-atzizkia lotzean, atzizkia murriztu egin da (*-eta* > *-ta*):

Atakueta > *Atakuta*

Oinarria mailegua da, gaztelaniatik hartutakoa: 'atajo'. Euskaraz erabiltzean, gaztelaniako /x/ fonema /k/ fonemak ordezka dezake, sarritan gertatzen den moduan: **Josene** > *Kosene* (Demiku auzoan) edo **Joseandiane** > *Koseandizene* (Ik. Mañu auzoan).

Oharrak: **Itubizkarburun**, Bilborako errepidearen goitik. Errepideak **Olegin** egiten duen bihurgunea saihesteko oinezkoen lasterbideak ematen dio izena.

Ahozkoa:	“Atakúta”	095
	“Atajúta”	096

Atxagane (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: '(H)atxa' + 'gane'. Idatzizko aldaerak hasierako *a*- bokala gabe jaso dira. Leku-izenaren forma osoa berreskuratu nahi izan da fitxa buruan jartzeko.

Oharrak: **Ermetxioerdiko** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	Chagane, heredad	BUA 1435. Fincas rústicas
1922	Chogane, viñedo	BFA. E. KZ. C/2

Axpaltxu (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: '(H)atx' + 'baltz'. Momentu batean, XVIII. mendetik XX. mende hasiera-ra, amaierari *-txu* atzizki txikigarria erantsi zaio. Eransketa honek aurreko silaban eragina izan du; bukaerako *-u* bokal itxiak gradu batean itxi du aurreko silabako bokal irekia (*-a* > *-e*):

Axpalz(a) + *-txu* > *Axpaltxu* > *Axpeltxu*

Idatziz beste aldaera bat jaso da *-l*- albokaria eta *-txu* txikigarriaren artean *-e*- bokala txeretatuta duena: *Aspelechu*.

Oharrak: **Itubizkar** baserrien mendebaldetik, **Urubi** errekarantz, **Iratzgorri** azpian.

Ahozkoa:	“Aspeltzú”	101
	“Aspéltzu”	101

Idatzizkoa:

1643	Axpalza, castañal	BFA. Bust 180/2 10,10b
1682	Azpalza	BFA. K. 377/8 90b,91
1740	Azpalza, castaño del term. de	BFA. K. 377/8 91
1936	Aspelechu, heredad	GJE fk:2123 L28;106
1944	Aspelechu, heredad	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Azeretxo baserria, 1979.

Azeretxo (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Leku-izenaren aldaera laburrak bokal arteko dardarkari bakuna galtzetik datoz (-r- > Ø). Ondoan gelditu diren bokalak bat egin dute. Gero, disimilazioz, -e- itxi egin da eta -i- bihurtu da, edo asimilazioz, -e- ireki eta -a- bilakatu da.

Azeretxo > Asetzo > Asatzo, Asitzo

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa. XVII. mendean, Kortaeta-Azeretxo familia-ren jabetzakoa izan zen eta XVIII.-XIX. mendeetan, Kortaeta-Ugarte-Azeretxo abizenekin lotuta azaltzen da. 1783an, sutea jasan zuen baserriak ⁹³⁹.

Ahozkoa:	“Asitxó”	096, 101, 105,
	“Asitzó”	095, 150
	“Asetzó”	098
	“Asatxó”	025

Idatzizkoa:

1624	<i>Açerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-72/33</i>
1642	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-72/33</i>
1644	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BFA. Bust 200/258 38b</i>
1663	<i>Acerecho, cassa y caseria de</i>	<i>BFA. K. 413/13 29b</i>
1682	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 31b-34b</i>
1682	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BFA. K. 377/8 82b</i>

939 BUA. 842.Libr. y recibos; 94.

1696	<i>Azerecho, cassa de</i>	<i>BEHA A-72/33</i>
1701	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1702	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 275-281b</i>
1703	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 320-325b</i>
1704	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1725	<i>Acerecho, caseria de</i>	<i>BEHA A-81/14-16 1b</i>
1725	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-82/9-3 16</i>
1725	<i>Azerechu, caseria de</i>	<i>BEHA A-81/13-1 5b</i>
1729	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BFA. K. 3174/6 92b</i>
1729	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BFA. K. 3174/6 186</i>
1733	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BFA. Bust 367/2 2b</i>
1745-46	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1764	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BFA. Bust 251/2 24b</i>
1774	<i>Aserecho, caseria de</i>	<i>BEHA A-62/44-3</i>
1775-1831	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 10</i>
1780	<i>Acerecho, casa y caseria de</i>	<i>BUA 948/1. Reden. Censos 9b</i>
1783	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA 842. Libr. y recibos 94</i>
1788	<i>Azerecho, casa de</i>	<i>MAHN C.C.5227/18 48b</i>
1791	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1 1-1b</i>
1795	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-62/44-3</i>
1795	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-72/33</i>
1796	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1808	<i>Acerecho, casa y caseria de</i>	<i>BUA 948/1. Reden. censos 32</i>
1824	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-72/32</i>
1825	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1827	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-79/10 3</i>
1841	<i>Azerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-82/9-3 o.s.</i>
1847-74	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1850	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1850	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BFA. Bust 91/20 1</i>
1854	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1859	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1897-98	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1902	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8572 127b</i>
1903	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8575 1203</i>
1922	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1936	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>GJE fk:2123 L28;106</i>
1938	<i>Acerecho, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Baltzane (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-1)

Ohar ling.: Baserri honek izen bi izan ditu: *Bedarzurietta* ('bedar' + 'zuri' + -eta) eta *Baltzane*. Bigarren hau jabearen ezizenetik datorkio: Jose Balchena (1859).

Oharrak: XIX. mendearen erdialdean Pedro Alboniga Txindurtzak eraikitakoa da. XIX. mendearen hasieran Antonio Sartalamatxea agertzen da bertako jabe eta, 1934tik aurrera, Ramon de la Sota.

Ahozkoa: “**Baltzané**” 095, 097, 098, 101, 103, 109,
 123, 131, 136, 144, 150
 “**Baltzené**” 025, 148

Idatzizkoa:

1847-74	<i>Balcha, cas.</i>	BUA 5
1859	<i>Bedarzurieta Jose Balchena, cas.</i>	BUA 888/18. Mozos
1859	<i>Bedarzurieta o Jose Balchena, cas.</i>	BUA 5. Nuevo Nomenclator
1860	<i>Bedarsurieta, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1881	<i>Bedarzurieta, cas.</i>	BUA 929
1894	<i>Bidezurieta ó Bedarzurieta, cas.</i>	BAHP.N.BL 7549 283b
1897-98	<i>Baltzena, Bedarsurieta, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1898	<i>Bidezurieta, Bedarzurieta, cas.</i>	BAHP.N.BL 8194 744b
1899	<i>Bidezurieta, cas.</i>	BAHP.N.BL 8297 1748
1902	<i>Bedarzurieta, cas.</i>	BAHP.N.BL 8572 128
1910	<i>Bide-zurieta, cas.</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1910-1923	<i>Bidezurieta, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu.
1922	<i>Bidezurieta, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1934	<i>Bide-Zurieta, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Bidezurieta, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.

Barandape (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: 1944ko agiriak esaten duenez, **Itubizkarbarri** baserria dagoen ingurua da: "caserio Ytibizcar barri construido sobre la heredad Barandate" ⁹⁴⁰.

Ahozkoa: **"Barandápe"** 096
 "Barrandápe" 096

Idatzizkoa:

1910	<i>Barrandape, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1944	<i>Barandate, heredad</i>	GJE fk:1231 L17;108
1944	<i>Barrandape, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Basabetxune (sola)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-4)

Oharrak: **Dibion**, iparraldeko maldan. Jabearen erreferentzia egiten du leku-izenak.

Ahozkoa: **"Basábetxune"** 101

Basero (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: *Bas(a)ero* izena, bildutako datuen arabera, *Basabe* baino zaharragoa da. Ahoz, *Brasero* ere jaso da.

Oharrak: **Ibiñaga**, **Azeretxo** eta **Beasko** baserrien behealdea. *Basero handia* eta *txikia* omen daude.

Ahozkoa: **"Baséro"** 099, 101, 105
 "Braséro" 097, 098, 100
 "Basábe" 101, 111

Idatzizkoa:

1663	<i>Basaero, termino que llaman</i>	BFA. K. 413/13 29b
1882	<i>Basero, heredad</i>	GJE fk:1417 L19;202

1896	<i>Basabe, monte</i>	BAHP.N.BL 7552 131b
1898	<i>Basabe, monte</i>	BAHP.N.BL 8195 1126b
1910	<i>Basabe, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1910	<i>Baseros, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1910	<i>Baseros, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1923-24	<i>Basabe, heredad</i>	BUA 404. Fincas rústicas
1934	<i>Basabe, heredad</i>	BFA. E. KZ. C/76
1944	<i>Basabe, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944	<i>Basero, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Batxibaso (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: Toponimoa jabearen izenaren txikigarritik dator: Bautista > *Batxi*.

Oharrak: **Irukurtzieta** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1951	<i>Bachibaso, heredad</i>	GJE fk:2306 L30;41
1957	<i>Bachibaso, heredad</i>	GJE fk:2640 L34;182

Beasko (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: *Beasko* izenak kokapenari erreferentzia egiten dio: behekoa. 1704ko fogeran, Beasko, Morteruza leku-izenari lotuta ageri da.

Bilakaerari dagokionez, hiatoan dauden bokal biak disimilatu dira, eta Erdiko bokala itxi egin da (-e- > -i-). Ondoren, asimilazioz, bokal itxi horrek bokal irekia Erdiko bilakatu du (-a- > -e-).

Beazkoa > *Viazco(a)* > *Biesko(a)*

Artikuluak galdu egin da, idatzizkoan -a bukaera mantendu bada ere, erdaraz idazten zelako. Idatziz jasotakoek artikuluak eragiten duen disimilazioa erakusten dute:

Viazcoa > *Viazcua*

Oharrak: Auzoko baserri historikoa. XVIII. mendera arte *Morteruza* izenaz ezagutzen zen (Ik. San Migeleko **Morteruza**); eta harrez geroztik, *Beasko* esaten zaio. Arostegi jauntxo familiako jabetzakoa izan zen. XX. mendean, Uhagonekoak agertzen dira bere jabe.

Ahozkoa: **“Bieskó”** 097, 098, 100, 101,
102, 105, 150

Idatzizkoa:

1637	<i>Morteruza, caseria</i>	BEHA A-78/6-6
1644	<i>Morteruza, caseria</i>	BFA. Bust 200/201 44
1644	<i>Morteruza, cassa y cass. de</i>	BIBL SFTB
1682	<i>Morteruza, caseria</i>	BUA AL. 1680-1710 31b-34b
1701	<i>Morteruza, caseria</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1702	<i>Morteruza, caseria</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1703	<i>Morteruça, caseria</i>	BUA AL. 1680-1710 320-325b
1704	<i>Morteruza Veazcoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1733	<i>Morteluza, caseria</i>	BUA 1161/6. Cancel. 80
1745-46	<i>Veazcoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1763-1846	<i>Viascua ó Morteruza, cas.</i>	BUA 39/1. Enajen. y conc. 1
1764	<i>Viazcua, caseria</i>	BEHA A-81/14-19 77
1791	<i>Beazcoa, cas.</i>	BEHA A-78/4-1 1-1b
1796	<i>Beazcoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1804	<i>Viazcoa, cas.</i>	BEHA A-700/10-2

1825	<i>Viascua, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1827	<i>Veazcoa, cas.</i>	<i>BEHA A-79/10 3</i>
1847-74	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1850	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1854	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1859	<i>Biescoa, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1897-98	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1901	<i>Beazcoa, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 632b</i>
1902	<i>Biescoa, perten. de</i>	<i>BAHP.N.BL 8572 127b</i>
1903	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8575 1203</i>
1910	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Beazkoa, cas.</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910-1923	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu.</i>
1922	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Beascoa, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Biesko, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Bermeosolo

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Dibion.**

Idatzizkoa:

1910	<i>Bermeosolo, término</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
------	----------------------------	----------------------------------

Bidarte (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: 'Bide' + 'arte'. Horrek eman du batetik *Bidearte* eta bestetik *Bitarte* ('bide' osagaia hitz elkarketan 'bit-' bilakatzen da). Bakoitzak bere aldetik aldaketak jasan ditu. *Bitarte* izenaren kasuan, -i- bokal sabaikariak herskaria busti egin du:

Bitarte > *Bitxarte* (idatzizkoan *Bicharte*)

Bidearte izenari dagokionez, hitz biak elkartzean, ondoan gelditu diren bokalak diptongatu eta soiltzera jo dute (-ea-> -a-). Ostean, bokal arteko -d- galdu egin da (-d- > ∅).

Bidearte > *Vidarte* > *Biarte*

Oharrak: **Egi** baserriaren iparraldean, Bilborako errepide gainean.

Ahozkoa:	“Bideárte”	099
	“Biárte”	100, 101

Idatzizkoa:

1882	<i>Bide-arte, heredad</i>	<i>GJE fk:1417 L19;202</i>
1910	<i>Vidarte, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Bicharte, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Vitarte, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Biarte, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Bidearte, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Bideazgoiti (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: 'Bide' + -az + 'goi' + -ti. Osagai biak deklinaturik daude: lehenengoak instrumental marka darama eta bigarrenak ablatiboa.

Oharrak: **Goikogorta** eta **Mundekatzune** baserriei lotutako saila. Seguruenik **Errematzane** inguruan dago, sailaren mugak iparretik zein hegotik, azken baserri honetako lurak ditu eta; mendebaldetik, berriz, herriko basoak eta ekialdetik gurdibidea⁹⁴¹.

Idatzizkoa:

1894	<i>Bideasgoiti, heredad</i>	GJE <i>fk:1775 L24;199</i>
1944	<i>Bide-asgoiti, heredad</i>	BUA <i>406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Egi (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa. Martin Ruiz Arteagakoaren jabetzakoa XVII. mende hasieran; Urza-Arteaga familiakoa, XVII. mendean, **Torre** baserriarekin batera. 1677an, Francisco Urzakoa, Maria Concepcion Elexpurukoarekin ezkontzean, *Egi* eta *Torre* baserriak hartu zituzten Franciscoren gurasoengandik, eta **San Pelaio** auzoko **Ar-dantz**a baserria, Maria Concepcionen gurasoengandik. XVIII. mendean, Renteria familia-koen jabetzan agertzen da; eta XIX. mendean, Juan Bta. Anituakoaren (Trifona Renteria-koaren senarra), jabetzakoa izan zen. Anitua, herriko alde liberalekoa izanik, karlistek *Egi* eta *Torre* baserriak bahitu zizkioten, Don Carlosen 1836ko uztailaren 30eko errege agin-dua jarraituz.

Ahozkoa: “*Egi*” 095, 098, 099, 100, 101, 148, 150

Idatzizkoa:

1637	<i>Eguia, casa de</i>	BEHA <i>A-78/6-6</i>
1653	<i>Eguia, caseria de</i>	BUA <i>972/1. Escrituras censales 17-18</i>
1670	<i>Eguia, cas.</i>	BFA. K. <i>828/1 3b</i>
1682	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>AL. 1680-1710 31b-34b</i>
1685	<i>Eguia, caseria de</i>	BFA. Bust <i>180/84 1b</i>
1701	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1702	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>AL. 1680-1710 275-281b</i>
1703	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>AL. 1680-1710 320-325b</i>
1704	<i>Eguia, cas.</i>	BFA. <i>Fg.</i>
1727	<i>Eguia, cas.</i>	BEHA <i>A-72/33</i>
1745-46	<i>Eguia, cas.</i>	BFA. <i>Fg.</i>
1763-1846	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>39/1. Enajen. y conc. 1</i>
1764	<i>Eguia, caseria de</i>	BEHA <i>A-81/14-19 77</i>
1775-1831	<i>Eguia, caseria</i>	BUA <i>915. Hipotecas. 1775 75b, 76</i>
1791	<i>Eguia, cas.</i>	BEHA <i>A-78/4-1 1-1b</i>
1796	<i>Eguia, cas.</i>	BFA. <i>Fg.</i>
1804	<i>Eguia, cas.</i>	BEHA <i>A-700/10-2</i>
1811	<i>Eguia, cas.</i>	BFA. K. <i>222/9 28</i>
1825	<i>Eguia, cas.</i>	BEHA <i>A-78/4-1</i>
1827	<i>Eguia, cas.</i>	BEHA <i>A-79/10 3</i>
1836	<i>Eguia, cas.</i>	BFA. Bust <i>495/84</i>
1836	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>37/3. Gubernativo 67</i>
1847-74	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>5</i>
1850	<i>Eguia, cas.</i>	BEHA <i>A-78/4-1</i>
1854	<i>Eguia, Esquiaga [sic] , cas.</i>	BUA <i>946. Ced. vec.</i>
1859	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>888/18. Mozos</i>
1860	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>5. Rotul. de calles</i>
1882	<i>Eguia, cas.</i>	GJE <i>fk:1417 L19;202</i>
1897-98	<i>Eguia, cas.</i>	BUA <i>10. Nomencl.1897-98</i>
1901	<i>Eguia, cas.</i>	BAHP.N.BL <i>8570 633b</i>
1903	<i>Eguia, cas.</i>	BAHP.N.BL <i>8575 1203</i>

941 GJE. *fk:1775; L24;199.*

1910	<i>Eguia, cas.</i>	<i>BUA 1032. Fincas rústicas</i>
1910-1923	<i>Eguia, cas.</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu.</i>
1922	<i>Eguia, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Eguia, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Eguia, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Egiko landa

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: **Egi** eta **Azeretxo** baserrien artean.

Ahozkoa: **“Egiko lánda”** 097

Idatzizkoa:

1903	<i>Eguicolanda, argomero</i>	<i>GJE fk:2117 L28;91</i>
1903	<i>Eguicolanda, argomero</i>	<i>BAHP.N.BL 8575 1203</i>

Egikondo (sola)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: ‘Egi’ + -ko + ‘ondo’. Elkarketan, ondoan gelditu diren bokalak berdinak direnez, bat egin dute.

Oharrak: **Egi** baserriaren atzea.

Ahozkoa: **“Egikóndo”** 100

Eguzkitxune (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-4)

Oharrak: **Kurtzieta** baserriaren azpian, bere hegoaldetik, **Etxebarrierrekaraino**. *Eguzkitxu* izeneko etxe bat egon omen zen bertan⁹⁴². Gaur txabola zahar bat dago.

Ahozkoa: **“Egúskitzune”** 101, 103, 107, 108, 109, 150

Elizbide (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Idatziz ‘elex-’ dena, ahoz ‘elis-’ jaso da. Osagai honetako txistukariak herskaria ahoskabetu dezake:

Elisbide > Elispide

Oharrak: **Beasko** baserriaren behealdean, bere hego-ekialdetik. Bere inguruan dago **San Migel** auzotik **Almikarako** andabidea.

Ahozkoa: **“Elisbidé”** 097, 098
“Elispide” 101

Idatzizkoa:

1903	<i>Elexbide, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 8575 1203</i>
1910	<i>Elexabide, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Elexbide, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Elortza (parajea)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: Ozen ostean afrikaria hobetsi da fitxa bururako.

Oharrak: **Ermexioetatik** hurbil: “*castañal en el termino de Elorza, pegante a heredades de la caseria de Hermechio*” zehazten du agiriak⁹⁴³.

Idatzizkoa:

1671 *Elorza, castañal en el termino de* BEHA A-72/33**Ermexio** (baserri multzoa)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Idatzizko agerraldi zaharrenetan izenaren aldaera bi jaso dira *-io* bukaeraduna, seguruenik euskararako balioko zukeena; eta *-eo* amaieraduna garaiko gaztelerarako. *Hermecheo* aldaerak idatziz arrakasta izan duen arren, ahoz *Ermitzio* aldaera nagusitu da.Aldaera hau, asimilazioz sortutakoa da: *-i* bokal itxiak aurreko silabako bokal erdia itxi du. Momenturen batean, bukaerako silaba hori *-txu* txikigarriarekin nahastu da, eta aldaera berri bat eratu da. Gero, asimilazioz, *-i* > *-u*- bihurtu da.*Ermexio* > *Ermitzio* > *Ermixu* > *Ermutzu*Oharrak: *Ermexio* izeneko baserriak sei eraikineko multzoa osatzen dute gaur egun: Goitik behera, **Ermexiogoiko**, **Ermexioetxebarri**, **Ermexioerdiko** (lehenago *Ermexiobeko* izan zena), **Ermexiobeko** (bere ondoan, txakolin-upeltegi legez erabilitako eraikina dago) eta, beherago, **Torre** izeneko baserria. XVIII. mendearen erdialdera arte bi izan ziren *Ermexio* izeneko etxeak: **Ermexiogoiko** edo *Ermexionagusia* eta **Ermexiobeko** edo *Ermexiotzikerre*; lehena bigarrena baino zaharragoa. Baserri berriak eraikitzean, *Ermexiobeko* baino beherago beste *Ermexio* bat egin zelarik, *Ermexioerdiko* esaten hasi zitzaion hari eta *Ermexiobeko* berriari. Fitxa honetan, *Ermexio* baserri edo baserriak legez agertutakoak jarri dira.

Ahozkoa:	“ <i>Ermitzio</i> ”	103
	“ <i>Ermixú</i> ”	101, 148
	“ <i>Ermutzú</i> ”	108

Idatzizkoa:

1514	<i>Hermenchio, caseria de</i>	BIBL Fog1514 235
1604	<i>Hermechio, cassa y casseria de</i>	BEHA A-62/44-2 256b
1663	<i>Hermechio, cassa y casseria de</i>	BFA. K. 413/13 30b
1671	<i>Hermechio, caseria de</i>	BEHA A-72/33
1678	<i>Hermechio, caseria de</i>	BFA. K. 3440/14
1682	<i>Hermechio, caseria de</i>	BUA AL. 1680-1710 31b-34b
1726	<i>Hermecheo, caserios</i>	BFA. K. 145/27 10
1729	<i>Hermichio, casa caseria de</i>	BEHA A-81/13-46 7b
1741	<i>Ermecheo, casa y pertenecidos de</i>	BEHA A-81/13-1 7
1741	<i>Hermecheo, caseria de</i>	BEHA A-82/9-3 26b
1744	<i>Hermecheo, caseria de</i>	BEHA A-62/44-3
1747	<i>Hermechio, casas de</i>	BUA 911.Cuentas. Erm. S.Miguel 41b
1791	<i>Hermechios, caserías de</i>	BFA. K. 3163/6 15b
1800	<i>Ermecheo, cas.</i>	BEHA A-62/44-3
1800	<i>Ermecheo, cas.</i>	BEHA A-72/33

1815	<i>Ermecheo, cas.</i>	<i>BFA. Bust 72/5</i>
1854	<i>Ermecheo, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1854	<i>Ermecheo, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1854	<i>Ermecheo, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1910-1923	<i>Ermuchu, cas.</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu.</i>
1922	<i>Ermichu Viejo, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1951	<i>Arrumichaga, casa</i>	<i>GJE fk:2306 L30;41</i>

Ermetxio (parajea)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Ermetxio** (baserri multzoa).

Oharrak: **Ermetxio** baserriak dauden ingurua. XVIII. mendera arte, gaztainadiak ziren ugari paraje honetan.

Ahozkoa:	“Ermitzío”	103
	“Ermitxú”	101, 148
	“Ermutzú”	108

Idatzizkoa:

1542	<i>Hermechio, termino de</i>	<i>VEKA S.V. C1628-1</i>
1548	<i>Ermechio, termino de</i>	<i>VEKA S.V. C1628-1 4</i>
1604	<i>Hermechio, termino de</i>	<i>BEHA A-62/44-2 256b</i>
1618	<i>Hermechio, termino de</i>	<i>BUA 1161/6. Cancel. de censos 96</i>
1624	<i>Hermechio, castaños en</i>	<i>BUA 910. Escrituras de 38b</i>
1644	<i>Hermechio, castañal en</i>	<i>BFA. Bust 200/201 44</i>
1663	<i>Hermechio, castañal en el termino de</i>	<i>BFA. K. 413/13 31</i>
1666	<i>Ermechio, castañal en</i>	<i>BFA. Bust 100/52 8b</i>
1701	<i>Hermechio, castañal en</i>	<i>BUA 922. Extracc. de cast. 144</i>
1701	<i>Hermechio, castañal en</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 253</i>
1737	<i>Ermecheos, termino de</i>	<i>BFA. Bust 623/13 33b</i>
1749	<i>Ermecheos, termino de</i>	<i>BFA. Bust 368/50 28</i>
1750	<i>Hermechio, castañal en</i>	<i>BFA. Bust 368/47</i>
1753	<i>Ermechio, termino de</i>	<i>VEKA S.V. C1086 20b</i>
1764	<i>Hermecheos, barrio de</i>	<i>BFA. Bust 251/2 62</i>
1783	<i>Ermechios, caminos de</i>	<i>BUA 842.Libr. y recibos 94</i>
1800	<i>Hermechus, Ermecheo, heredades,..., en</i>	<i>BUA 972/1. Escrit. de censos 131b, 147</i>
1841	<i>Ermecheos, termino de</i>	<i>BUA 914/2. Actas de concil. 126</i>
1848	<i>Hermecheo, punto llamado</i>	<i>BUA AL. 1847-1855 12b</i>
1848	<i>Hermuchu, camino llamado de</i>	<i>BUA AL. 1847-1855 12b</i>
1928	<i>Ermecheo, cepas de vid en</i>	<i>BIBL ZbA2 412</i>

Ermetxiobeko (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Ermetxio** (baserri multzoa).

Oharrak: **Torre** eta **Ermetxioerdiko** baserrien artean. 1872an eraikitakoa da⁹⁴⁴. Baserri hau egin baino lehenago, gaur **Ermetxioerdiko** legez ezagutzen denari esaten zitzaion **Ermetxiobeko**. Aurrerantzean baserri honi egokitu izan zaio izen hori.

Ermetxioerdiko
hilarria

Ahozkoa: “*Ermutzubekó*” 149
 “*Ermitzu bekó*a” 103

Idatzizkoa:

1897-98	<i>Ermecheo-erdi-barri, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1896	<i>Ermecheo-becoa, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 7553 1721-1721b</i>
1922	<i>Ermochio Becoa, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Ermecheo Becoa, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Ermuchu-beena, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>
1824	<i>Ermechua de abajo, cas.</i>	<i>BEHA A-72/32</i>
1944	<i>Ermecheo-becoa, cas.</i>	<i>GJE fk:1025 L14;95</i>

Ermetxioerdiko (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Ermetxio** (baserri multzoa).

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa. XVIII. mendearen erdialdera arte, *Ermetxiobeko* legez ezagutzen zen; aurrerantzean, beherago beste *Ermetxio* bat eraikitzean, *Er-*

Ermetxioerdiko
baserria

metxioerdiko deituko zaio. XVIII. mendetik aurrera, behintzat, Luzarraga eta Zulueta-Luzarraga familiakoen jabetzakoa izan da.

Baserri honen hegoaldeko fatxadako harrien artean tartekaturik, bi hilarri ageri dira.

Ahozkoa:	“ <i>Ermixúerdi</i> ”	101, 150
	“ <i>Ermutzuerdikó</i> ”	109, 149
	“ <i>Ermitzuerdikó</i> ”	103

Idatzizkoa:

1701	<i>Hermechio la de abaxo, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710	235b-237b
1702	<i>Hermechio la de abaxo, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710	275-281b
1703	<i>Hermechio la de abaxo, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710	320-325b
1704	<i>Ermechio de abajo, cas.</i>	BFA. Fg.	
1704	<i>Hermechio el de abaxo, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710	345-348b
1729	<i>Ermechio de abajo, cas.</i>	BFA. K.	3174/6 186
1745-46	<i>Ermechio menor, cas.</i>	BFA. Fg.	
1775-1831	<i>Ermecheo becoa, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775	74b
1775-1831	<i>Hermecheo menor, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775	1b
1775-1831	<i>Hermechio Becoa, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775	29b
1796	<i>Hermecho vecoa, cas.</i>	BFA. Fg.	
1752	<i>Ermecheo del medio, caseria de</i>	BEHA A-81/13-1	8b
1752	<i>Ermechio del medio, caseria de</i>	BEHA A-81/14-19	4b
1752	<i>Ermechio del medio, caseria de</i>	BEHA A-82/9-3	
1752	<i>Hermecheo del medio, caseria de</i>	BEHA A-82/9-3	44b
1762	<i>Ermecheo erdicoa, caseria de</i>	BEHA A-81/14-16	2
1763-1846	<i>Hermecheo erdicoa, cas.</i>	BUA 39/1. Enajen. y conc.	1
1775-1831	<i>Hermecheo Erdicoa, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775	38
1791	<i>Hermecheo medio, cas.</i>	BEHA A-78/4-1	1-1b
1796	<i>Hermecho erdicoa, cas.</i>	BFA. Fg.	
1804	<i>Ermecheo erdicoa, cas.</i>	BEHA A-700/10-2	
1809	<i>Ermecheo erdicoa, cas.</i>	BUA 1561. Cuentas	60b-61
1825	<i>Ermecheo medio, cas.</i>	BEHA A-78/4-1	
1833	<i>Ermecheo, cas.</i>	BFA. Bust	299/5
1843	<i>Ermechio Erdicoa, cas.</i>	BUA 912/3. Actas de concil.	185
1845	<i>Hermecheo Erdicoa, cas.</i>	BEHA A-82/9-3	o.s.
1847-74	<i>Hermechio erdi, cas.</i>	BUA 5	
1850	<i>Hermecheos, cas.</i>	BEHA A-78/4-1	
1859	<i>Ermecheo erdico, cas.</i>	BUA 888/18. Mozos	
1860	<i>Ermecheo Erdi, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles	
1894	<i>Hermecheo-erdicoa, cas.</i>	BAHP.N.BL 7549	621b
1897-98	<i>Ermecheo-erdi, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98	
1901	<i>Hermecheo-erdicoa</i>	BAHP.N.BL 8570	632b
1922	<i>Ermochio Erdicoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2	
1934	<i>Ermecheo Erdicoa, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76	
1938	<i>Ermuchu-erdi, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.	
1948	<i>Ermecheo-erdi, cas.</i>	GJE fk:1761	L24;123

Ermetxioetxebarri (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Ermetxio** (baserri multzoa).

Oharrak: Seguruenik, Jeronimo Ormazak eraikia XIX. mendearen erdialdean, **Ermetxiogoiko** baserriaren lurretan. Beherago beste baserri bat ere eraiki zuen, **Jeronimone** izenekoa eta **Kantarape** baserria ere bere jabekoa izan zen.

Ahozkoa: “*Ermitzú etzebarri*” 104

Idatzizkoa:

1847-74	<i>Ermechio nuevo, cas.</i>	BUA 5
1850	<i>Hermecheos, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1860	<i>Ermecheo Barri, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1895	<i>Hermecheo-echevarri, cas.</i>	BAHP.N.BL 7550 769
1897	<i>Hermecheo-echevarri, cas.</i>	BAHP.N.BL 8183 1522
1897-98	<i>Ermecheo-goico-barria, Ermecheo-barri, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1910-1923	<i>Ermuchu-echebarri, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu. rústica
1922	<i>Ermichu Nuevo, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1934	<i>Ermecheo Nuevo, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76

Ermetxiogoiko (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Ermetxio** (baserri multzoa).

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa. XVIII. mendetik aurrera, behintzat, Ormaza familiakoen jabetzakoa izan da. Bizitza biko baserria da.

Ahozkoa:	“Ermitzù goikóa”	103, 104
	“Ermitxugoikó”	101
	“Ermutzugoikó”	149
	“Ermutzu goikué”	150

Idatzizkoa:

1701	<i>Hermechio la de arriba, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1702	<i>Hermechio la de Arriba, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1703	<i>Hermechio la de Arriba, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 320-325b
1704	<i>Ermechio de Arriva, cas.</i>	BFA. Fg.
1704	<i>Hermechio el de arriba, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 345-348b
1726	<i>Hermechea de Arriva, cas.</i>	BFA. K. 145/27 10b
1729	<i>Hermecheo Goicoechea, cas.</i>	BFA. K. 3174/6 72
1729	<i>Hermechio de arriba, cas.</i>	BFA. K. 3174/6 185b
1740	<i>Ermechio Goicoa, caseria de</i>	BFA. Bust 234/2 104
1741	<i>Ermecheo goicoa, caseria de</i>	BEHA A-81/14-16 2
1745-46	<i>Hermechua maior, cas.</i>	BFA. Fg.
1750	<i>Hermechio la de arriba, cas.</i>	BFA. Bust 368/47
1763-1846	<i>Hermecheo goyena, cas.</i>	BUA 39/1. Enajen. y conc. 1
1764	<i>Hermecheo maior, cas.</i>	BFA. Bust 251/2 3, 11
1775-1831	<i>Hermechio de arriba, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 33
1791	<i>Hermecheo arriba, cas.</i>	BEHA A-78/4-1 1-1b
1796	<i>Hermecho goicoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1804	<i>Hermecheo goicoa, cas.</i>	BEHA A-700/10-2
1809	<i>Ermecheo goicoa, cas.</i>	BUA 1561. Cuentas 60b-61
1821	<i>Hermechio Goicoa, cas.</i>	BUA 912/3. Actas de concil. 64b
1825	<i>Ermecheo mayor, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1840	<i>Ermecheo maior, cas.</i>	BUA 914/2. Actas de concil.
1841	<i>Ermeche maior, caseria de</i>	BUA 914/2. Actas de concil. 126
1845	<i>Hermecheo Goicoa, cas.</i>	BEHA A-82/9-3 o.s.
1847-74	<i>Ermechio goi, Hermechio, cas.</i>	BUA 5
1850	<i>Hermecheos, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1859	<i>Ermecheo mayor, cas.</i>	BUA 888/18. Mozos
1860	<i>Ermecheo Mayor, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1895	<i>Hermecheo-goicoa, cas.</i>	BAHP.N.BL 7550 769
1895	<i>Hermecheo-nagusia, cas.</i>	BAHP.N.BL 7550 769

1897	<i>Hermecheo-goicoa o</i>	
	<i>Hermecheo-nagusia, cas.</i>	BAHP.N.BL 8183 1522
1897-98	<i>Ermecheo-goicoa, Ermecheo, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1910-1923	<i>Ermuchu-goie, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu. rústica
1938	<i>Ermuchu-goie, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1949	<i>Ermecheo-echevarri, cas.</i>	GJE fk:1972 L26;199

Errekarte (beresia)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-3)

Oharrak: **Etxebarrierreka** baserriaren ondoan, **Olegiko erreka** **Etxebarrierrekarekin** bat egiten duen unean.

Ahozkoa: “**Errekárte**” 047, 111, 150

Errematzane (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-1)

Ohar ling.: Baserri honen izena jabearen ezizenetik dator. Asimilazio prozesuaren bidez, erdikoa zen bokala ireki egin da (-e- > -a-): *Errematza* > *Erramatza*.

Honi, bokal paragogikodun genitibo marka erantsi zaio, baserri berrien izenetan eta baserrien izen berrietan gertatzen den moduan: *Errematzane*.

Erromatzane aldaera, berriz, disimilazioz sortutakoa da: -e- > -o-.

Oharrak: XIX. mendearen lehen zatian Pedro Lartitegik eraikia. 1860. urtera arte, **Mañu** auzoari zegokion etxe hau; urte hartan, **Kantarape** eta **Mundekatxune** baserriekin batera, **San Migel** auzora bildu zen.

Ahozkoa: “**Erremátzane**” 025, 108, 164
 “**Erremátzene**” 103
 “**Erramátzane**” 101
 “**Erromátzane**” 095, 101, 131, 136, 144, 148, 150

Idatzizkoa:

1823	<i>Remachena, cas.</i>	BEHA A-77/3-26-VI
1827	<i>Erremachachu, cas.</i>	BEHA A-64/12-6 77b
1847-74	<i>Erramachena, cas.</i>	BUA 5
1854	<i>Erremacha, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1859	<i>Erramacha, cas.</i>	BUA 888/18. Mozos
1860	<i>Erramacha, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1872	<i>Erramachachu, casa</i>	BUA 38. Leña
1881	<i>Erremacha, cas.</i>	BUA 929
1894	<i>Erremachena, cas.</i>	BAHP.N.BL 7549 898
1897-98	<i>Erremacha, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1898	<i>Romachena, casa llamada</i>	BAHP.N.BL 8194 745
1910-1923	<i>Erremacha, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu.
1922	<i>Erromachone, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1923	<i>Erremachene, cas.</i>	BUA 404. Fincas Rusticas
1934	<i>Erromachone, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1944	<i>Ermachena, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Errosaberesi (beresia)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: -i- bokal itxiz amaitzen diren izenetan artikulua hartuz gero, epentesia txertatzen da artikuluaurrean, eta asimilazioz, -a > -e bihurtzen da.

Errosaberesi + -a > Errosaberesia > Errosaberesiza > *Errosaberesize*

Oharrak: **Trinkone** izeneko erreka-zuloaren behealdean, erreka-erren kontra. Antzina, gurbiztia izan zen.

Ahozkoa: “*Erròsaberésí*” 101
 “*Erròsaberésizé*” 101

Errotabari (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Oharrak: XIX. mendearen erdialdean eraikia. Hurrengo mendearen hasieran, Ruperto Marcoren jabetzakoa izan zen. Errota izandakoa da.

Ahozkoa: “*Errotabarrí*” 101, 102, 148, 150
 “*Errotabárrí*” 105

Idatzizkoa:

1859	<i>Errotavarri, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Errotabarrí, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1895	<i>Errotabarrí, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 7550 769b</i>
1897-98	<i>Errotabarrí, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl.1897-98</i>
1910-1923	<i>Errotabarrí, cas.</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu.</i>
1922	<i>Errotabarrí, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Errotabarrí, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Errotabarrí, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Esparru (basoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: **Egi** baserriaren behealdean, iparraldetik, errepidearen behetik.

Ahozkoa: “*Esparrú*” 098, 099, 101
 “*Esparrútzu*” 099

Etxebarrierreka (baserri multzoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Baserri honen izena, ahoz, gehienetan, silaba batean murriztu egin da hapologiaz; elkarketan, ondoan gelditu diren silaben antzekotasunagatik.

Etxebarrierreka > *Etxebarreka*

Oharrak: *Etxebarrierreka* izeneko baserriak bi dira, eta izen bereko erreka-erren hasieran daude. 1563an, baserri hauek dauden parajea *Etxabarria* izenez ezagutzen zen. 1632ko agirian, iadanik, “*casas de Echabari ereca*” esaten da. Errekaren izenak, parajearen izenean du jatorria, baina ondoren, parajea bera da erreka-erren izena hartzen duena, hau da *Etxebarrierreka*; eta hedaturaz, baserri-erren izen berbera egokitu zaie.

Bi baserri hauek, paraje berean egonda, auzo dezberdinetan zeuden: bata erreka-erren alde batean (**San Migel** auzo aldean) eta bestea beste aldean (**San Andres** auzo aldean). **Etxebarrierrekabeko**, betiko lekuan mantentzen da, *San Migel auzoan*, erdi jausita; bestea, **Etxebarrierrekagoiko**, lehenago *San Andres* aldean zegoena, gerora, *San Migel* auzoan berreka-erren izan zen, beste etxearen goialdean. Fitxa honetan jarri diren aipuak zein etxe den zehazten ez dutenak dira.

Ahozkoa:	“Etzebarrierréka”	101, 105
	“Etzebarréka”	095, 098, 101, 102, 105, 150
	“Etzebarrékak”	096

Idatzizkoa:

1563	<i>Hechavarria, termino de</i>	BEHA A-62/44-2 206
1632	<i>Echabari ereca, casas de</i>	BFA. K. 893/8 7
1678	<i>Hechavarria, castañal en el termino de</i>	BEHA A-61/10-3 11
1701	<i>Echavarria Reca</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1726	<i>Echavarria Reca, casas de</i>	BFA. K. 145/27 10
1790	<i>Echevarri Erreca, riach. que baja de</i>	BEHA A-741/48-2
1848	<i>Echevarrierreca</i>	BUA 915/1. Juic. verbales 114
1857	<i>Echevarriaerreca</i>	BUA Padron 1851(3) 89b
1902	<i>Echebarri-erreca, cas.</i>	BAHP.N.BL 8572 127

Etxebarrierrekabeko (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Etxebarrierreka** (baserri multzoa).

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa. *Etxebarrierreka* izeneko bi baserrietatik, hauxe da agiriak “*nagusi*” legez aipatzen dutena; pentsa daiteke, hortaz, berau dela bieta-tik zaharrena. XVIII. mendearen erdira arte Etxebarria familiakoen jabetzakoa izan da. Handik aurrera Gasmuri familiakoen esku agertzen da. XIX. mendean, errota bat aipatzen da baseri honi lotuta, **Etxebarrierreka errota**, Gasmuri familiaren jabetzakoa.

Ahozkoa:	“Etzebarrekabekó”	101
	“Etzebarrierréka”	101, 105
	“Etzebarréka”	095, 098, 101, 102, 105

Etxebarrierrekabeko baserria, 1979.

Idatzizkoa:

1682	<i>Echavarria erreca, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 31b-34b
1682	<i>Echavarria Reca, cas.</i>	BFA. K. 377/8 82b
1702	<i>Echavarria Reca, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1703	<i>Echavarria Reca, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 320-325b
1704	<i>Domingo de Echavarria, cas. de</i>	BUA AL. 1680-1710 345-348b
1704	<i>Echavarria Erecacoa, cas.</i>	BFA. Fg.
1726	<i>Echavarria Reca, cas.</i>	BFA. K. 145/27 10
1745-46	<i>Echebarria Erreca, cas.</i>	BFA. Fg.
1748	<i>Ecevarria Erreca, caseria de</i>	BEHA A-81/14-16 3
1748	<i>Echavarria Erreca, caseria de</i>	BEHA A-82/9-3 46
1760	<i>Echevarria erreca, casa y caseria de</i>	BFA. Bust 164/3 7b
1763-1846	<i>Echevarri Erreca, cas.</i>	BUA 39/1. Enajen. y conc. 1
1764	<i>Echavarria Reca, cas.</i>	BFA. Bust 251/2 24b
1790	<i>Echevarri Erreca, cas.</i>	BEHA A-741/48-2
1791	<i>Echevarri Erreca maior, cas.</i>	BEHA A-78/4-1 1-1b
1796	<i>Echevarri erreca maior, cas.</i>	BFA. Fg.
1804	<i>Echevarri Erreca becoa, cas.</i>	BEHA A-700/10-2
1809	<i>Echebarria recas, cas.</i>	BUA 1561. Cuentas 60b-61
1825	<i>Echevarri Reca menor [sic], cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1827	<i>Echevarrierreca, cas.</i>	BEHA A-79/10 3
1835	<i>Echavarria Erreca, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 149b
1840	<i>Echevarri Erreca, cas.</i>	BEHA A-82/9-3 o.s.
1846	<i>Echebarrieraca maior, cas.</i>	BEHA A-758/2-53-0
1847-74	<i>Echavarria Erreca maior, cas.</i>	BUA 5
1850	<i>Echevarri erreca, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1854	<i>Echavarria erreca, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1859	<i>Echevarri erreca Gasmuri, cas.</i>	BUA 888/18. Mozos
1860	<i>Echevarrierreca maior, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1897-98	<i>Echebarri-erreca-zarra, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1898	<i>Echavarria-erreca, cas.</i>	BAHP.N.BL 8195 1124b
1910	<i>Echevarri-erreca, cas.</i>	BUA 1032. Fincas rústicas
1910-1923	<i>Echavarrierreca, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu. rúst.
1922	<i>Echevarri Erreca, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1934	<i>Echebarri Erreca, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Echebarrierreca, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.

Etzebarrierrekagoiko (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Etzebarrierreka** (baserri multzoa).

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa. *Etzebarrierreka* izeneko bi baserrietatik, haxe da agiriek “*txikerra*” legez aipatzen dutena. Pentsa daiteke, hortaz, berau dela bietatik berriena. Baserri hau, lehenago, San Andres auzoan egon zen, erreka hango aldean, seguruenik, **Etzezarre** esaten zaion sailean; 1847-74, 1854, 1859 eta 1860ko agiriek, esate baterako, **San Andres** auzoan dagoela esaten dute. Gaur egun, baserri hau, **San Migel** auzoan dago, *Etzebarrierrekabekoren* gangoan.

XIX. mende erdira arte Etzebarria familiakoen jabetzakoa izan da; handik aurrera, Atxirika eta Goikoetxea-Atxirika familiakoen esku agertzen da.

Ahozkoa: “*Etzebarrekagoikó*” 101
 “*Etzebarrierreka*” 101, 105
 “*Etzebarreka*” 095, 098, 101, 102, 105

Etxebarrierrekagoiko baserria

Idatzizkoa:

1702	<i>Miguel de Echavarria, casa de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 275-281b</i>
1703	<i>Miguel de Echavarria, casa de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 320-325b</i>
1704	<i>Echavarria de Susso, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1704	<i>Miguel de Echavarria, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 345-348b</i>
1729	<i>Echeverria erreca, cas.</i>	<i>BFA. K. 3174/6 84</i>
1745-46	<i>Echebarria Erreca, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1748	<i>Echevarria Erreca, caseria de</i>	<i>BEHA A-81/13-1 9</i>
1748	<i>Echevarria Erreca, caseria de</i>	<i>BEHA A-81/14-19 4b</i>
1748	<i>Echevarria Erreca, cas.</i>	<i>BEHA A-82/9-3</i>
1751	<i>Echevarria erreca, caseria de</i>	<i>BEHA A-81/13-7 16</i>
1775-1831	<i>Echevarria-erreca, caseria de</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 1b</i>
1791	<i>Echevarri Erreca menor, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1 1-1b</i>
1796	<i>Echevarri erreca menor, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1801	<i>Echevarria Erreca, cas.</i>	<i>BFA. Bust 203/134 125</i>
1825	<i>Echevarri Reca mayor [sic], cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1846	<i>Echebarri errecaco menor, cas.</i>	<i>BEHA A-758/2-53-0</i>
1847-74	<i>Echevarria erreca, Achirica, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1850	<i>Echevarri errecas, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1854	<i>Echevarri erreca, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1859	<i>Echevarri Erreca Siete pañuelos, cas.</i>	<i>BUA 5. Nuevo Nomenclator</i>
1859	<i>Echevarri Erreca Siete pañuelos, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Echevarrierreca-menor, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1896	<i>Echevarria-erreca, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 7552 131b</i>
1897-98	<i>Echebarri-erreca-Achirica, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl.1897-98</i>
1910	<i>Echevarri-erreca, cas.</i>	<i>BUA 1032. Fincas rústicas</i>
1910-1923	<i>Echavarrierreca, cas.</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu. rústica</i>
1922	<i>Echevarri Erreca, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Echebarri Erreca, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Echevarrierreca, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Etzebarrierrekako aretxeta

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-3)

Ohar ling.: Leku-izen honi buruzko idatzizko datuak XX. mendekoak badira ere, pajararen antzinako izena erakusten dute. Ik. San Migeleko **Etzebarrierreka** (baserri multzoa). Ahoz, berriz, gaur eguneko erabilerari jarraituta, *Etzebarrekako aretxeta* edo *Arestitze* (bokal itxiaren osteko epentesiarekin, eta bokal itxiak eragindako artikuluaen itxierarekin) esaten diote.

Oharrak: **Etzebarrierrekabekoren** ondoan.

Ahozkoa: **“Etzebarrèkako arézteta”** 097
 “Aréstize” 150

Idatzizkoa:

1903	<i>Echevarrico-arecheta, argomal</i>	<i>GJE fk:2117 L28;91</i>
1903	<i>Echevarrico arecheta, argomero</i>	<i>BAHP.N.BL 8575 1203b</i>
1910	<i>Echevarrico-basoa, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>

Etzebarrierrekako errota

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-3)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Etzebarrierreka** (baserri multzoa).

Oharrak: **Etzebarrierrekabeko** baserriaren ondoan. Gasmuri familiakoen jabetzakoa izan zen. Gaur jausita dago.

Ahozkoa: **“Etzebarrèkako errotié”** 150

Idatzizkoa:

1835	<i>Echevarria Erreca, molino titulado</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 149b</i>
1897-98	<i>Echebarri-erreca-errota</i>	<i>BUA 10. Nomencl.1897-98</i>

Etzetxubarri (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Oharrak: Baserri honen lehen aipamena, XIX. mendearen erdialdekoa da. XX. mendearen hasieran, Galartza familiakoen jabetzakoa izan zen. Fatxadan 1952ko data ageri du.

Ahozkoa: **“Etzetxubarri”** 095, 101, 102, 162
 “Etzetxubárrri” 105
 “Etzétxubarri” 150

Idatzizkoa:

1847-74	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1860	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1897	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8182 110b</i>
1897-98	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl.1897-98</i>
1899	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BUA 1250/7. Perros</i>
1901	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 635b</i>
1910	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910-1923	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu. rústica</i>
1922	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1923	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>GJE fk:780 L11;106</i>
1938	<i>Echechubarri, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>
1944	<i>Echechu-barri, cas.</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Galtzarre (basoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Ohar ling.: Ozen ostean afrikatua hobetsi da fitxa bururako. Beste alde batetik, *-l- / -n-* txandakatzea jaso da.Oharrak: 1855eko agiriak esaten duenetik, **Itubizkarburun** dago, Bilborako errepideko bihurgune nagusiaren inguruan, **Olegitik** hurbil:*“Lote de argomal llamado Gansarre en Ytibiscar-buru de los atajos a Ganspia”*⁹⁴⁵Ahozkoa: **“Galtzarre”** 096

Idatzizkoa:

1855	<i>Gansarre, lote argomal</i>	<i>BUA 39/29. Acreedores</i>
1910	<i>Galzarre, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Gansarre-olegui, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Ganzaga, argomal</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>
1944	<i>Galzarre, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Ganzarre, monte</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>

Garazondo (parajea)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **San Migel** auzoan. XVII. mendean, **Ibiñaga** baserriari lotutako gaztainadia zegoen bertan. Horrela esaten da 1682an Elvira Belendizkoak egindako bere ondasunen zerrendan:*“la casa y caseria de Luzarraga con todos sus pertenecidos, con castañal pegante a las heredades de la caseria de Ygartua (...) y otro castañal que llaman de Aldasa (...) y otro castañal en el termino de Garazondo que compré a los dueños de la caseria de Ybiaga”*⁹⁴⁶1921ean jasotako adierazpen batean⁹⁴⁷, sorginen kontu zaharrekin lotuta agertzen da toki hau. *Garazondoko* leize batean lamina bat bizi ei zen; eta bere urrezko orrazia galdu zuelarik, *“Intxus”* baserrikoak aurkitu ei zuen. Lamiñak kortako behirik hoberena kenduko zion mehatxuz eskatu ei zion orrazia:*“Intxus’ko eraziye
Ekazu neure orrasiye
Ezpabere kendukotzut
Kortako bei nagosiye”*

Idatzizkoa:

1682	<i>Garazondo, termino de</i>	<i>MAHN C.C. 4228 21b-22</i>
1928	<i>Garazondo</i>	<i>BIBL ZbA1 89</i>
1973-74	<i>Garazondo</i>	<i>BIBL ErA.EtnB 165</i>

Gaztañadi (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Gaztañadi** (basoa).

945 BUA. 39/29. Acreedores.

946 MAHN. C.C.4228; 21b-22.

947 Ik. Barandiaran. Obras Completas II; 197; baita Erkoreka, Anton (1973-74); 165.

Oharrak: **Landan**, **Egi** baserriaren ondoan.

Ahozkoa: “**Gastañérite**” 097

Idatzizkoa:

1957 *Gastañeri, jaro* GJE *fk:2640 L34;182*

Gaztañadi (basoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Asimilazioz, sudurkari sabaikariak bukaerako bokal irekia gradu batean itxi du, eta -a > -e bihurtu da. Ostean, -di atzizkiko -d- ahuldu egin da, gero, galtzeko (-d- > -r- > ∅). Hurrengo pausuan -ei- diptongoa -i- bilakatuko litzateke Arane auzoko **Gaztañitueta** jarraituz gero.

Gastañadi > Gastañedi > Gastañeri > Gastañei

Oharrak: **Urubi** erreka ondoan.

Ahozkoa: “**Gastañei**” 095

“**Gastañádi**” 098

“**Gastañédi**” 098, 101

“**Gastañéri**” 097

Idatzizkoa:

1910 *Gastañey, heredad* BUA *866. Fincas rústicas*
1944 *Gaztañei, heredad* BUA *406/3,4 eta 353/3,4,5*

Gaztañape (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Gaztañadi** (basoa).

Oharrak: **Basero** azpian, errekaraino.

Ahozkoa: “**Gastañépie**” 098

“**Gastañepie**” 100

Gaztañazabale (parajea)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Gaztañadi** (basoa).

Oharrak: **Iturrandiaga** gainean, **Ermetxio** baserrietarako bidean.

Ahozkoa: “**Gastañesabála**” 103

Idatzizkoa:

1843 *Gastaña zaval, terreno en* BFA *Bust 584/4 31*
1896 *Castaña-zabale, heredad* BAH.P.N.BL *7553 1721-1721b*
1910 *Castana-zabala, heredad* BUA *1435. Fincas rústicas*
1944 *Castana-zabala, heredad* BUA *406/3,4 eta 353/3,4,5*
1944 *Castañazabala, punto de* GJE *fk:1025 L14;95*

Gaztañazarre (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Gaztañadi** (basoa).

Oharrak: **Goikogorta** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Gastañe-zarra, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Gastañe-zarra, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Gastañazarre, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Gaztañerre (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: 'Gaztaña' + 'erre'. Sudurkari sabaikariak, -ñ-, ondoko bokal irekia itxi du asimilazioz. Ik. Auzo honetako **Gaztañadi** (basoa).

Gaztañaerre > *Gaztañeerre* > *Gaztañerre*

Oharrak: **Makatzagako erre**karen hegoaldeko isurialdea.

Ahozkoa:	“Gastañerre”	102, 104
	“Gastáñerre”	101

Idatzizkoa:

1910	<i>Castanarre, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1936	<i>Gastañe-erre, argomal</i>	<i>GJE fk:2963 L37;75</i>
1944	<i>Castana-rreque</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Castanarre, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Catañe-erre, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Gastañerre, argomal</i>	<i>GJE fk:1025 L14;95</i>
1944	<i>Gastañerri, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Gaztaña-erre, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1945	<i>Gastaña-erre, argomal</i>	<i>GJE fk:1360 L19;20</i>
1949	<i>Gastañe-erre, argomal</i>	<i>GJE fk:1972 L26;199</i>

Goikogorta (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-1)

Ohar ling.: 'Goi' + -ko + 'gorta'. Ondoan gelditu diren silaben antzekotasunagatik, bokal arteko belare ahostuna ahoskabetu egin da (-g- > -k-).

Goikogorta > *Goikokorta*

Oharrak: XIX. mendearen lehen zatian eraikia. Gaur jausita dago.

Ahozkoa:	“Goikogórta”	108, 109, 131, 136
	“Goikokórta”	101
	“Goikokortá”	150

Idatzizkoa:

1827	<i>Goycogorta, cas.</i>	<i>BEHA A-64/12-6 77b</i>
1847-74	<i>Goicogorta, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1854	<i>Goicogorta, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vecindad</i>
1859	<i>Goicocorta, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Goycogorta, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1894	<i>Almicaco-abadiena ó</i> <i>Goico-corta, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 7549 284</i>
1897-98	<i>Goicogorta, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl.1897-98</i>
1898	<i>Almicaco-abadiena o</i> <i>Goicocorta, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8194 745</i>
1910	<i>Goico-corta, cas.</i>	<i>BUA 1032. Fincas rústicas</i>
1910-1923	<i>Goicocorta, cas.</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu.</i>

1922	<i>Goicocorta, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Goicocorta, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Goicocorta, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Goikogorta (bizkarra)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-1)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Goikogorta** (baserria).Oharrak: **Goikogorta** baserria dagoen bizkarra.

Ahozkoa:	“Goikogórta”	108, 109, 131, 136
	“Goikokórta”	101

Idatzizkoa:

1821	<i>Goyco-corta</i>	<i>BUA 1625. Conc. de terrenos</i>
1910	<i>Goico-corta, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Goico-corta, argomal</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Goicogorta, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>

Guzurgaztaña (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Ohar ling.: Ik. San Migel auzoko **Gaztañadi** (basoa).Oharrak: **Itubizkarburun**, Bilborako errepidearen ondoan.

Ahozkoa:	“Gusurgastáñe”	095, 096
----------	-----------------------	----------

Idatzizkoa:

1910	<i>Gustur-gastañe, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
------	--------------------------------	----------------------------------

Ibiñaga (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Baserri honen izen zaharra *Ibiaga* da. XVII. mendearen amaieran, hiatoa apurtzeko sudurkaria txertatu da bokal bien artean, *-i-* bokalaren ostean, gaur egunean hiatoa apurtzeko ohikoa den epentesiaren ordeztu (kontuan izan behar da epentesi hori XVIII. mendearen azkenetan jaso izan dela nahiko garbi lehenengoz eta XIX. mendean sarrago).

*Ibiaga > Ibinaga*Txertatutako sudurkari hau *-i-* bokal palatalaren eraginez sabaikaritu egin da*Ibinaga > Ibiñaga*Ostean, leku-atzizkiko bokal arteko belare ahostuna galdu da (*-g- > ø*). Ik. San Migel auzoko **Ibiñagalde**.*Ibiñaga > Ibiña*Sabaikaturiko sudurkariak aurreko silaban dagoen biezpainkaria sudurkaritu du (*-b- > -m-*).*Ibiña > Imiña*

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa. Bizitza bikoa. XVII. mendean, Ibinaga eta Marroategi familiakoen jabetzakoa izan zen eta XIX. mendean, Goitia-Ibinaga eta Amunategi-Beotegi familiakoena.

Ahozkoa: **“Imiñá”** 096, 098, 099, 100, 101, 102, 150
“Iminá” 095

Idatzizkoa:

1542	<i>Yviaga, cas.</i>	VEKA S.V. C1628-1
1606	<i>Ybiaga, casseria de</i>	BEHA A-62/44-2 263b
1645	<i>Ibiaga, caseria</i>	BIBL SFTB
1663	<i>Ybiaga, cassa</i>	BFA. K. 413/13 48b
1669	<i>Ybiaga, cas.</i>	BFA. N. UrA 480
1676	<i>Ybiaga, cas.</i>	VEKA R.R. Ejec. L1503/15 3
1682	<i>Ybiaga, caseria de</i>	MAHN C.C. 4228 21b, 22, 22b
1682	<i>Ybinaga, cas.</i>	BFA. K. 377/8 82b
1682	<i>Ybinaga, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 31b-34b
1701	<i>Ybinaga, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1702	<i>Ybinaga, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1703	<i>Yvinaga, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 320-325b
1704	<i>Ybinaga, cas.</i>	BFA. Fg.
1704	<i>Ybinaga, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 345-348b
1729	<i>Vinaga, cas.</i>	BFA. K. 3174/6 186
1729	<i>Ybiaga, cas.</i>	BFA. K. 3174/6 183b
1729	<i>Ybinaga, cas.</i>	BFA. K. 3174/6 93b
1745-46	<i>Ybinaga, cas.</i>	BFA. Fg.
1748	<i>Yvinaga, cas.</i>	BFA. Bust 229/6
1749	<i>Ybinaga, caseria de</i>	BEHA A-81/13-1 11
1749	<i>Ybinaga, caseria de</i>	BEHA A-81/14-19 5b
1749	<i>Ybinaga, cas.</i>	BEHA A-82/9-3
1752	<i>Ybiaga Echebarria, cas.</i>	BEHA A-72/32
1763	<i>Ybinaga, cas.</i>	BFA. K. 3561/10 156
1764	<i>Ybinaga, cas.</i>	BFA. Bust 251/2 3b, 8
1764	<i>Ybinaga, cas.</i>	BFA. K. 3561/10 16b
1775-1831	<i>Ybiaga Echevarria, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 29
1775-1831	<i>Ybinaga, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 19
1791	<i>Ybinaga, cas.</i>	BEHA A-78/4-1 1-1b
1796	<i>Ybinaga, cas.</i>	BFA. Fg.
1809	<i>Ybinagacoa, cas.</i>	BUA 1561. Cuentas 60b-61
1821	<i>Ibiñaga, cas.</i>	BUA 1150/1. Culto y Clero
1825	<i>Ybinaga, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1841	<i>Ybinaga, cas.</i>	BEHA A-82/9-3 o.s.
1847-74	<i>Ybiñaga, cas.</i>	BUA 5
1850	<i>Ybinaga, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1860	<i>Ybinaga, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1897-98	<i>Ibinaga, cas.</i>	BUA 10. Nomencl. 1897-98
1901	<i>Ibiñaga, cas.</i>	BAHP.N.BL 8570 633b
1902	<i>Ibinaga, cas.</i>	BAHP.N.BL 8572 125
1903	<i>Ybiñaga, cas.</i>	GJE fk:2117 L28;91
1903	<i>Ybiñaga, cas.</i>	BAHP.N.BL 8575 1201
1910-1923	<i>Ibinaga, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu. rústica
1922	<i>Ibinaga, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1928	<i>Ibinaga, caseria</i>	BIBL ZbA1 316
1934	<i>Ibinaga, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Ibiñaga, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.
1944	<i>Ibinaga-echevarria, cas.</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Ibiñagako iturria

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Ibiñaga** (baserria).

Oharrak: **Ibiñaga** eta **Itubizkarnagusi** baserrien artean. **Iturritxu** izeneko erreka-zuloaren sorburua da.

Ahozkoa: **“Iminako itxurrizá”** 095
 “Imiñako itxurri” 101
 “Itxurritxu” 095
 “Itxurri” 098

Ibiñagalde (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: ‘Ibiñaga’ + ‘alde’. Bokal arteko belare ahostuna galdu ostean, ondoan gelditzen diren bokalak berdinak direnez, bat egiten dute:

‘Ibiñaga’ + ‘alde’ > *Ibiñalde*

Oharrak: **Ibiñaga** baserriaren azpian.

Ahozkoa: **“Imiñálde”** 099, 101

Idatzizkoa:

1836	<i>Ybiñagacua, jaro</i>	<i>BUA 37/3. Gubernativo 68b,69</i>
1882	<i>Ybiñalde, heredad</i>	<i>GJE fk:1417 L19;202</i>
1910	<i>Ybiñalde, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Ibiñalde, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Intxausti (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Ik. Hiriguneko **Intxausti** kalea. Baserri-izen honetan ageri den diptongoko bokalek bat egin dezakete *-au-* > *-u-* ahozko erabileran:

Intxausti > *Intxusti*

Intxausti baserria, 1979.

Oharrak: XVIII. mendearen erdialdean Diego Portuondok eraikitakoa. 1796ko fogeran agertzen da, baina ez 1745-46koan.

Ahozkoa:	“Intzáusti”	095, 150
	“Intzústi”	103, 105, 108
	“Intxústi”	101, 104

Idatzizkoa:

1764	<i>Ychausti, casa de</i>	<i>BEHA A-81/14-19 77</i>
1796	<i>Ynchausti, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1804	<i>Diego de Portuondo, casa de</i>	<i>BEHA A-700/10-2</i>
1827	<i>Ynchausti, cas.</i>	<i>BEHA A-79/10 3</i>
1828	<i>Ynchausti, cas.</i>	<i>BEHA A-64/12-6 58b</i>
1847-74	<i>Ynchausti, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1854	<i>Ynchausti, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vecinales</i>
1859	<i>Inchausti, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Inchausti, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1894	<i>Inchausti, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 7549 622</i>
1897-98	<i>Inchausti, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl.1897-98</i>
1922	<i>Inchausti, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Inchausti, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Inchausti, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Intxaustipe (erreka-zuloa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Intxausti** (baserria).

Oharrak: **Intxausti** baserriaren azpiko erreka-zuloa.

Ahozkoa:	“Intxústipe”	101, 105
	“Intzustípe”	109

Iratzagorri (basoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Ohar ling.: ‘Ira’ + -tza + ‘gorri’. Bere lehenengo osagaiko bokal irekia, aurreko bokal itxiaren eraginez, gradu batean itxi da.

Baso honek baditu beste izen bi: *Atalo eta Atzuene*. *Atalo*, antza, gaztaina mota bati ematen zaion izena da baina ez da jaso baso hau gaztainadi izan denik. *Atzuene* izenak jabea-ri egingo dio erreferentzia.

Oharrak: **Itubizkarburun**, Bilborako errepidearen behetik, **Urubi** erreka gainean.

Ahozkoa:	“Iretzagorri”	099, 101, 106
	“Iratzagórri”	095
	“Atzúene”	099
	“Atálo”	102, 106
	“Atálo o málo”	106

Idatzizkoa:

1882	<i>Achuene, heredad</i>	<i>GJE fk:1417 L19;202</i>
1910	<i>Achuane, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Achuene, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Malo, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>

1910	<i>Yechar-gorri, heredad</i>	BUA 866. <i>Fincas rústicas</i>
1910	<i>Yrechagorri, heredad</i>	BUA 1435. <i>Fincas rústicas</i>
1944	<i>Achuene, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944	<i>Atalo, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Iruerreketa (basoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-1)

Ohar ling.: '(H)iru' + 'erreketa' + -eta. *Boleta* edo *Txaoleta* leku-izenetan bezalaxe, oinarria bokalez amaitzen denean, leku-atzizkia -eta > -ta bilakatu da (Ik. **Laubidieta** Mañu auzoan, Aranen **Ikueta** edo auzo honetako **Irukurtzieta**):

Iruerreketa-eta > *Iruerrekata*

Oharrak: **Baltzane** eta **Errematzane** baserrien azpian.

Ahozkoa: “**Iruerrékata**” 095, 097, 098, 101

Idatzizkoa:

1910	<i>Iruerrequeta, heredad</i>	BUA 1435. <i>Fincas rústicas</i>
1910	<i>Yruerrequeta, heredad</i>	BUA 1435. <i>Fincas rústicas</i>

Irugaztañeta (basoa)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: Honela aipatzen du agiriak,

“Lo primero dijo que toda la Area del espezifcado terreno tenia 6140 estados cuadrados de tierra los cuales confinan por el oriente con castaiales de las dhas cassas de Ytubizar mayor y menor. Por el mediodia con igual castañal de la casa de Azerecho de este mismo juzgado. Por el poniente o ondonada con el rio que baja de la sierra o Monte alto que llaman de Yrugastañeta y por el norte con la dibisa y bestigio de la zanja que entre dho terreno y una sierra bazia que le aseguraron ser de Francisca Amunategui viuda vezina de esta dha villa y que por apodo la llaman echandera” 948

Idatzizkoa:

1788	<i>Yrugastañeta, monte alto que llaman de</i>	MAHN C.C.5227/18 48b
------	---	----------------------

Irukurtzieta (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: '(H)iru' + 'kurtze' + -eta. Aspalditik, eta sarritan, agertu izan da '(h)iru' osagaia gabe.

Leku-atzizkia lotzean, ondoan gelditu diren bokalak, disimilazioz, urruntzera jo dute eta kurtze osagaiko erdiko bokala gradu batean itxi da (-e- > -i-). Ostean, atzizkia murriztu da, bokalez amaitzen diren izenetan gertatzen den moduan (-eta > -ta):

Irukurtze-eta > *Irukurtzieta* > *Irukurtzita*

Oharrak: 1777ko agiriak, 1765 inguruan Juan Manuel Uriartek eraikia dela adierazten du. Uriartezurbituaga familiaren loturazko jabetzakoa izan zen baserri hau, **Flores**, **Azatarrotxu**, **Basabe/Txukene** eta beste ondasun batzuekin batera. 1836ko uztailaren 30eko

Irukurtzieta baserria, 1979.

Carlos V.aren agindua erabiliz, karlistek bahitu egin zioten baserria Andres Uriartekori. XX. mendean, Uriarte familiakoen oinordekoak ziren Txirapozukoen jabetzakoa izan da.

Ahozkoa:	“Irukurtzieta”	101
	“Irukurtzita”	101, 150
	“Kurtzita”	095, 101, 102, 103, 109, 150

Idatzizkoa:

1763-1846	<i>Crucieta, cas.</i>	<i>BUA 39/1. Enajen. y concesiones 1</i>
1764	<i>Yrucurcietta, casa titulada</i>	<i>BEHA A-81/14-19 77, 83</i>
1764	<i>Yrucursietta, ynquilinos de</i>	<i>BEHA A-81/13-249 1</i>
1774	<i>Curzetaco, el de</i>	<i>BUA 250/13. Cargos y datas</i>
1777	<i>Yru curcieta, cas.</i>	<i>BFA. Bust 209/26 81</i>
1795	<i>Curzieta, cas.</i>	<i>BEHA A-62/44-03</i>
1796	<i>Yrucircietta, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1799	<i>Curcieta, cas.</i>	<i>BFA. K. 460/24 46b</i>
1803	<i>Cruzeta, Curcieta, cas.</i>	<i>BEHA A-79/10 4</i>
1804	<i>Cruceta, cas.</i>	<i>BEHA A-700/10-2</i>
1820	<i>Crucieta, caseria</i>	<i>BFA. Bust 288/47</i>
1824	<i>Yrucrucieta, cas.</i>	<i>BEHA A-72/32</i>
1827	<i>Urucurzieta, cas.</i>	<i>BEHA A-79/10 3</i>
1828	<i>Curcieta, caserios de</i>	<i>BEHA A-64/12-6 58b</i>
1828	<i>Yrucurcietta, caserios de</i>	<i>BEHA A-64/12-6 58b</i>
1836	<i>Cruztieta, cas.</i>	<i>BFA. Bust 495/84</i>
1847-74	<i>Curcieta, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1859	<i>Curcieta, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Curcieta, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1896	<i>Curchieta, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 7553 948-974b</i>
1897-98	<i>Curtzieta, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl.1897-98</i>

1899	<i>Curtzieta, cas.</i>	<i>BUA 1250/7. Perros</i>
1910	<i>Crusieta, cas.</i>	<i>BUA 1032. Fincas rústicas</i>
1910-1923	<i>Crusieta, cas.</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu.</i>
1922	<i>Crucieta, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Crucieta, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Iru-Cruzieta, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>
1944	<i>Crucieta, cas.</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1951	<i>Crusieta, cas.</i>	<i>GJE fk:2306 L30;41</i>

Irukurtzieta (parajea)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Irukurtzieta** (baserria).

Oharrak: **Irukurtzieta** baserri ingurua.

Ahozkoa:	“Irukurtzieta”	101
	“Irukurtzita”	101
	“Kurtzita”	095, 101, 102, 103, 109

Idatzizkoa:

1775-1831	<i>Yru-curcieta, heredad en</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 89b</i>
1792	<i>Yrucurcieta, castañal en</i>	<i>BFA. Bust 172/2</i>
1860	<i>Curcieta, viña en</i>	<i>BUA 888/18 1</i>
1910	<i>Crucieta, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Yrukurtxi-eta, termino</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1934	<i>Curtzieta, heredad</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1934	<i>Iru-curtzieta, heredad</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>

Itubizkar (baserri multzoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: ‘Iturri’ + ‘bizkar’. Etimologia erratuen bidez, inoiz pentsatu eta zabaldu izan dira ‘etxe’ (*Etxebizkar*) edo ‘itsas’ (*Itsasbizkar*) osagaidun izenak. Ik. San Migel auzoko **Itubizkar** (parajea). Baina kontuan izan behar da, baserriak **Ibiñagako iturriaren** buruan daudela, eta inguruan ‘iturri’ osagaia duten leku-izenak daudela: **Iturritxu**, **Iturralde**, **Iturriko beresi**.

‘Iturri’ osagaia aurretik duten leku-izenetan erraz-erraza da, amaierako *-i* galtzea, *Iturburun* gertatzen den moduan (Ik. *Artikako Iturriburu*). Baina zenbaitetan, *-r* dardarkari anitza ere galdu egiten da: *Ituzarre*, *Ituberrigoicoa* (Ik. **Iturizarre**, Almikan edo **Ituberrigoiko**, Artikan).

Aipatutako lehen osagai honetan, aurreko bokal itxi palatalak, asimilazioz, *-u* bokalak bere borobiltasuna galtzea ekarri du, eta *-t* herskariaren bustidura.

Itubizkar > Itibizkar > Itxibiskar

Ahozko aldaerek beste gertaera batzuk ere jasan dituzte. Bigarren osagaiko bokal itxiaren eraginez, ondoko bokal irekia gradu batez itxi da, eta txistukaria busti da.

Itxibiskar > Itxibisker > Itxibixker

Gaur eguneko joerari jarraituta, oraindik leku-izen honetan indar handirik izan ez arren, kontsonantez bukatzen diren izenetan gertatzen den bezala, *-e* paragogikoa erakusten du aldaeretako batek, berriemaile zaharrenetarikoa batengandik jasotakoak.

Oharrak: Lau dira *Itubizkar* izeneko baserriak: **Itubizkarnagusi** eta **Itubizkartzikerre**, zaharrenak, eta **Itubizkarbarri** eta **Itubizkarnagusibarri**, eraikuntza berrikoak. Fitxa honetan jarritakoak, zein *Itubizkar* den zehazten ez duten aipuak dira.

Ahozkoa:	“Itxibískar”	101, 148
	“Itzibískar”	097, 103, 150
	“Itxibísker”	101
	“Itxibíxker”	095, 139
	“Itxibískerre”	101
	“Etzebísker”	105

Idatzizkoa:

1606	<i>Ytubiscar, cas.</i>	BEHA A-62/44-2 263b
1632	<i>Ytubizcar, casas de</i>	BFA. K. 893/8 7
1636	<i>Ytubizcar, cas.</i>	BEHA A-741/48-2 35b
1682	<i>Ytubizcar, cas.</i>	BFA. K. 377/8 90b,91
1704	<i>Ytubizcar, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 345-348b
1739	<i>Ytubizcar, caseria de</i>	BUA 1560. Libro de cuentas 306
1740	<i>Itubizcar, casa y caseria de</i>	BFA. K. 377/8 90b
1775-1831	<i>Ytibizcar, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 15
1835	<i>Ytubiscar, cas.</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 148b

Itubizkar (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Itubizkar** (baserri multzoa).Oharrak: **Itubizkar** izeneko baserriak dauden ingurua.

Ahozkoa:	“Itxibískar”	101, 148
	“Itzibískar”	097, 103
	“Itxibísker”	101
	“Itxibíxker”	095, 139
	“Itxibískerre”	101
	“Etzebísker”	105

Idatzizkoa:

1700	<i>Ytubizcar, barrio que llaman de</i>	BFA. K. 3392/3 32
1743	<i>Ytubizcar, castañal en</i>	BFA. Bust 229/5
1788	<i>Ytubiscar, tierra y castaños de</i>	MAHN C.C.5227/18 o.s.
1829	<i>Ytuvizcar, varrio de</i>	BUA 914/1. Cop. de oficios 8, 8b
1875	<i>Ytibiscar, cuesta mayor de</i>	BUA 244/7. Montazgos 22
1876	<i>Ytibiscar, terr. argomero en la cuesta de</i>	BUA 39/25. Terren. embarg. 17
1894	<i>Itibiscar, término</i>	BAHP.N.BL 7549 622
1895	<i>Itibiscar, monte castañal</i>	BAHP.N.BL 7550 770b
1897	<i>Itibiscar, monte castañal</i>	BAHP.N.BL 8183 1525
1898	<i>Ychibiscar, monte</i>	BAHP.N.BL 8195 934b
1928	<i>Ichebiscar, en</i>	BIBL ZbA1 93
1928	<i>Ichibizkar, fuente de</i>	BIBL ZbA2 427-429
1928	<i>Itibiscar, enajenaciones en</i>	BIBL ZbA1 133-137b
1982	<i>Itxas-bizkar, lugar</i>	BIBL ErJI 365

Itubizkarbarri (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Itubizkar** (baserri multzoa).Oharrak: XIX. mendearen azken zatian eraikia, **Barandape** izeneko sailean, **Itubizkar-nagusiren** behealdean.

Ahozkoa:	“Itxibíxkerbarri”	095
----------	--------------------------	-----

Itubizkar parajea. 1998. Bermeoko Udal Artxiboa.
Bermeoko udala. Erreg. znbk.: 00463.

Idatzizkoa:

1897-98	<i>Echebiscar barria, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl. 1897-98</i>
1944	<i>Ytibizcar-barri, cas.</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>
1938	<i>Ichibiscar, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Itubizkarburu (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Itubizkar** (baserri multzoa).

Oharrak: **Itubizkar** baserrien goialdean, Bilborako errepideko bihurgune nagusiaren goitik.

Ahozkoa: **“Itxibiskerbúru”** 098

Idatzizkoa:

1827	<i>Ytivizcargana, en</i>	<i>BUA 1625. Conc. de terrenos</i>
1830	<i>Itubiscargana</i>	<i>BFA. K. 1379/1 43</i>
1855	<i>Ytibiscarburu, lote argomal en</i>	<i>BUA 39/29. Acreedores</i>
1876	<i>Ytibiscar-buru, termino de</i>	<i>BUA 1324/16. Argoma</i>

Itubizkarnagusi (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Itubizkar** (baserri multzoa).

Itubizkarnagusi baserria.

Oharrak: Auzoko baserri historikoa. Hainbatetan aipatzen da gaztelu edo dorretxe legez. Bi *Itubizkar* historikoetatik, berau da, izenagatik, zaharrena. XVII. mendean Itubizkar-Fika eta Fika-Nardiz familiakoen jabetzakoak ziren bai etxe hau eta baita **Itubizkar-txikerre** ere. 1643an, Martin Fikakoak eta bere emazte Joana Nardizkoak, Itubizkar biak eta **Nardiztxikerre** baserriak eman zizkioten euren seme San Juan Fikakoari Margarita Garunagakoarekin ezkontzean. XVIII. eta XIX. mendeetan, Lartitegi eta Barturen familien jabetzakoak izan zen baserria hau.

Ahozkoa:	“Itxibíxkernagosi”	095
	“Itxibískar”	101, 148
	“Itzibískar”	097, 103
	“Itxibísker”	101
	“Itxibíxker”	095, 139
	“Itxibískerre”	101
	“Etzebísker”	105

Idatzizkoa:

1632	<i>Ytuviscar la mayor, cas.</i>	<i>BFA. K. 893/8 52</i>
1643	<i>Ytubizcar, las dos caserías de</i>	<i>BFA. Bust 180/2 10,10b</i>
1656	<i>Ytubizcar, Castillo</i>	<i>BFA. K. 3174/6 44b</i>
1682	<i>Ytubizcar, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 31b-34b</i>
1701	<i>Ituvizcar, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1702	<i>Ytubizcar, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 275-281b</i>
1703	<i>Ytubizcar, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 320-325b</i>
1704	<i>Ytuvizcar, Castillo de</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1745-46	<i>Ytubizcar maior, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1760	<i>Ytuvizcar maior, cas.</i>	<i>BEHA A-81/14-19 1b</i>
1762	<i>Ytuvizcar nagusia, cas.</i>	<i>BEHA A-81/13-23 1</i>
1763-1846	<i>Ytubiscar mayor, cas.</i>	<i>BUA 39/1. Enajen. y conc. 1</i>

1764	<i>Yttuvizcar mayor, cas.</i>	<i>BEHA A-81/14-19 77</i>
1775-1831	<i>Ytubizcar maior, cas.</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 38b</i>
1775-1831	<i>Ytubizcar, casa-torre</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 55b</i>
1788	<i>Yttubiscar, casas de</i>	<i>MAHN C.C.5227/18 48</i>
1788	<i>Ytubizcar, casas de</i>	<i>MAHN C.C.5227/18 48b</i>
1788	<i>Ytubizcar mayor, cas.</i>	<i>MAHN C.C.5227/18 48b</i>
1791	<i>Ytubizcar mayor, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1 1-1b</i>
1795	<i>Ytubizcar, casa torre</i>	<i>BEHA A-72/33</i>
1795	<i>Ytubizcar maior, cas.</i>	<i>BEHA A-62/44-03</i>
1796	<i>Ytibizcar maior, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1800	<i>Ytibizcar, cas.</i>	<i>BEHA A-72/33</i>
1804	<i>Ytubizcar mayor, cas.</i>	<i>BEHA A-700/10-2</i>
1809	<i>Ytubizcar maior, cas.</i>	<i>BUA 1561. Cuentas 60b-61</i>
1825	<i>Ytubiscar, cas.</i>	<i>BEHA A-60/43-1 46</i>
1825	<i>Ytubizcar mayor, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1827	<i>Ytibiscar mayor, cas.</i>	<i>BEHA A-79/10 3</i>
1828	<i>Ytubiscar, caserios de</i>	<i>BEHA A-64/12-6 58b</i>
1831	<i>Ytivizcar, cas.</i>	<i>BUA 1625. Conc. de terrenos 9-10b</i>
1836	<i>Ytevizcar mayor, cas.</i>	<i>BFA. Bust 495/84</i>
1847-74	<i>Ytubiscar mayor, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1850	<i>Ytubiscar mayor, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1854	<i>Ytibizcar mayor, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1859	<i>Ytibiscar mayor, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Ytibiscar mayor, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1881	<i>Ytubiscar mayor, cas.</i>	<i>BUA 929</i>
1897-98	<i>Echebiscar nagosia, cas.</i>	<i>BUA 10. Nomencl.1897-98</i>
1922	<i>Itivizcar Mayor, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Echebiscar Mayor, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>Ichibiscar, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

Itubizkarnagusibarri (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Itubizkar** (baserri multzoa).

Oharrak: **Itubizkarnagusiren** ondoan. *Itubizkarnagusi* deitzen zaio baserri honi ere, baina 'barri' izenondoa eransten zaio bestetik bereizteko, eraikuntza berrikoa delako.

Ahozkoa: **"Itxibíxkernagosi"** 095

Itubizkartxikerre (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **Itubizkar** (baserri multzoa).

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa da. **Itubizkarnagusiren** goialdean. XVII. mendean Itubizkar-Fika eta Fika-Nardiz familiakoen jabetzakoak ziren bai etxe hau eta baita **Itubizkarnagusi** ere. 1643an, Martin Fikakoak eta bere emazte Joana Nardizkoak, Itubizkar biak eta **Nardiztxikerre** baserriak eman zizkioten euren seme San Juan Fikakoari Margarita Garunagakoarekin ezkontzean. XVIII. mendean, Etxebarria-Lizarraga eta Beotegi-Itubizkar familiei lotuta agertzen da. Mende haren amaieran, Biar familiakoen jabetzakoak izanik, alderen bat berreraikita, baina utzita eta probetxurik gabe zegoela azaltzen du agiria⁹⁴⁹. XIX. mendean, Mentxaka familiakoen jabetzakoak izan zen.

Itubizkartxikerre baserría, 1979.

Ahozkoa:	“Itxibíxkertziki”	095
	“Itxibískar”	101, 148,
	“Itzibískar”	097, 103
	“Itxibísker”	101
	“Itxibíxker”	095, 139
	“Itxibískerre”	101
	“Etzebísker”	105

Idatzizkoa:

1643	<i>Ytubizcar, las dos caserías de</i>	<i>BFA. Bust 180/2 10,10b</i>
1682	<i>Ytubizcar la segunda, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 31b-34b</i>
1700	<i>Ytubizcar, cas.</i>	<i>BFA. K. 3392/3 27b</i>
1701	<i>Ytuvizcar la segunda, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1702	<i>Ytubizcar menor, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 275-281b</i>
1703	<i>Ytubizcar menor, cas.</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 320-325b</i>
1704	<i>Ytubizcar, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1729	<i>Ytubizcar de Arriba, cas.</i>	<i>BFA. K. 3174/6 44b</i>
1743	<i>Ytubizcar menor, casería de</i>	<i>BFA. Bust 229/5</i>
1745	<i>Ytubizcar, Ytubizcar Menor, cas.</i>	<i>BFA. K. 3343/1 89b, 109b</i>
1745-46	<i>Ytubizcar menor, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1775	<i>Ytubizcar menor, cas.</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 53</i>
1775	<i>Ytubizcar, cas.</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 11b</i>
1788	<i>Ytubizcar, casas de</i>	<i>MAHN C.C.5227/18 48b</i>
1788	<i>Ytubizcar, casas de</i>	<i>MAHN C.C.5227/18 48</i>
1788	<i>Ytubizcar menor, cas.</i>	<i>MAHN C.C.5227/18 48b</i>
1791	<i>Ytubizcar Chiquerra, casa y casería</i>	<i>BFA. K. 3205/2 18b</i>
1791	<i>Ytubizcar menor, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1 1-1b</i>
1796	<i>Ytubizcar menor, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1809	<i>Ytubizcar menor, cas.</i>	<i>BUA 1561. Cuentas 60b-61</i>
1825	<i>Ytubizcar menor</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1828	<i>Ytubizcar, caseríos de</i>	<i>BEHA A-64/12-6 58b</i>
1847-74	<i>Ytivizcar menor, cas.</i>	<i>BUA 5</i>

1850	<i>Ytubiscar menor, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1854	<i>Ytibizcar, cas.</i>	BUA 946. Ced. vec.
1859	<i>Ytibiscar menor, cas.</i>	BUA 888/18. Mozos
1860	<i>Ytibiscar menor, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1881	<i>Ytubiscar menor, cas.</i>	BUA 929
1896	<i>Itibiscar-menor, cas.</i>	BAHP.N.BL 7553 1547b
1896	<i>Ytibiscar-menor, cas.</i>	GJE fk:1735 L24;34
1897-98	<i>Echebiscar chiquerra, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1902	<i>Ytibiscar-chiqui o Ytibiscar-menor, cas.</i>	BAHP.N.BL 8572 128
1910	<i>Ytibiscar Menor, cas.</i>	BUA 1032. Fincas rústicas
1910-1923	<i>Itibiscar menor, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu.
1922	<i>Itivizcar Menor, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1934	<i>Echebiscar Menor, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Ichibiscar, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.

Iturralde (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: 'Iturri' + 'alde' edo 'Iturri' + 'ondo'. Ondoan gelditu diren bokalek *-ia-* > *-a-* eta *-io-* > *-o-* egin dute.

Iturrialde > *Itxurralde*

Iturriondo > *Itxurrondo*

Oharrak: **Itubizkarbarri** baserriaren inguruan.

Ahozkoa: **"Itxurrálde"** 097
 "Itxurróndo" 096

Idatzizkoa:

1896	<i>Yturrialde-Ychupechaga</i>	GJE fk:1735 L24;34
1896	<i>Iturralde Ichupichaga, her.</i>	BAHP.N.BL 7553 1549b
1903	<i>Yturralde, castañal</i>	GJE fk:2117 L28;91
1903	<i>Yturralde, castañal y robl.</i>	BAHP.N.BL 8575 1203
1910	<i>Iturrialde, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1910	<i>Iturriondo, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1944	<i>Iturrialde, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944	<i>Yturralde, heredad</i>	GJE fk:1231 L17;108

Iturrandiaga (parajea)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: 'Iturri' + '(h)andi' + -aga. 'Iturri' denean hitz elkarketako lehenengo osagaia, sarritan, dardarkari anizkunaren osteko *-i* galtzen du eta iturri > itur- bilakatzen da (Ik. **Itubizkar** baserria). Hori dela eta, aukera biak aurki daitezke idatzizkoan. Heskari ahoskabearen bustidura *i-* bokal sabakaikariaren eraginez, ez da XX. mende hasiera ingurura arte jaso.

Iturriandiaga > *Itxurrandiaga* (Ik. *Ichur-andia*)

Leku-atzizkia murriztu egin da, bokal arteko belare ahostuna galdu ostean (*-g-* > \emptyset). Ondoren, atzizkia eta oinarriaren artean dagoen hiatoa apurtzeko, epentesia sortu da *-i-* bokal itxiaren ostean (XVIII. mendean eta XIX. mendean sarriago markatzen da epentesi hau, leku-izen honen idatzizko aldaeretan ageri ez arren).

Iturriandiaga > *Iturrandia* > *Itxurrandiza*

Oharrak: Bilborako errepidean, **Errotabarri** baserriaren gainean. Iturria egon zen bertan, bide ondoan; gaur desagertuta dago.

Ahozkoa: **“Itxurriándiza”** 101
“Itxurrándiza” 101, 104, 106, 148

Idatzizkoa:

1663	<i>Yturriandiaga, castañal llamado</i>	<i>BFA. K. 413/13 48b</i>
1747	<i>Yturri Andia, sitio de castaños</i>	<i>BUA 911. Cuentas. Erm. S. 42</i>
1895	<i>Iturriandia, argomero y pastos</i>	<i>BAHP.N.BL 7550 769b</i>
1897	<i>Iturriandia, terreno llamado</i>	<i>BAHP.N.BL 8183 1524</i>
1902	<i>Yturriandiaga, monte arbolar</i>	<i>BAHP.N.BL 8572 127</i>
1928	<i>Iturriandia, lavadero de</i>	<i>BIBL ZbA2 427-429</i>
1935	<i>Ychur-andia, robledal</i>	<i>GJE fk:1923 L26;74</i>
1944	<i>Ichurri-andi, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Intxurrandia, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Yturriandiaga, monte arbolar en</i>	<i>GJE fk:1019 L14;83</i>
1949	<i>Ychurrandia, heredad</i>	<i>GJE fk:1972 L26;199</i>

Iturburu (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: ‘Iturri’ + ‘buru’. Osagai biak lotzean, dardarkari aniztunaren osteko -i bokala galdu egin da. (Ik. San Migeleko **Iturriandiaga**)

Oharrak: **Ermetxiogoi**ko baserriaren behealdean.

Ahozkoa: **“Iturribúru”** 109
“Iturbúru” 103
“Iturburú” 105, 106

Idatzizkoa:

1841	<i>Yturburu, parage llamado</i>	<i>BUA 914/2. Actas de concil. 126</i>
1882	<i>Yturriburu, heredad</i>	<i>GJE fk:1417 L19;202</i>
1901	<i>Iturriburu, monte</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 633</i>
1901	<i>Hermecheo Iturriburu</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 931b</i>
1910	<i>Yturriburu, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Itur-buru, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Yturriburu, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1926	<i>Yturburu, argomal</i>	<i>GJE fk:1418 L19;206</i>
1944	<i>Iturburu, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Iturriburu, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Hermecheo-iturri-buru</i>	<i>GJE fk:1022 L14;89</i>

Iturriko beresi

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: **Itubizkarnagusi** eta **Ibiñaga** artean dagoen beresia.

Ahozkoa: **“Beresizé”** 095, 098, 100
“Berési” 096

Idatzizkoa:

1944	<i>Bustinduy, jaro llamado</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>
1944	<i>Iturri-beresi, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Yturrico-berezi, jaro</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>

Iturritxu (erreka-zuloa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: 'Iturri' + -txu. Herskari ahoskabearen bustidura eragin du aurrean dagoen *i-* bokal itxi palatalak lehenengo osagaien:*Iturritxu > Itxurritxu*Oharrak: **Itubizkar** eta **Ibiñaga** baserrien artetik **Etxebarrierrekara** jaisten den erreka-zuloa. Iturria dago bertan.

Ahozkoa:	“Itxurrítxu”	099, 101, 102, 104
	“Itzurítzu”	149

Idatzizkoa:

1910	<i>Iturrichu, heredad</i>	BUA 1435. <i>Fincas rústicas</i>
1944	<i>Ichurrichu, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Jentilliturri (parajea)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: 'Jentil' + 'iturri'. Idatzizkoak erakusten duenez, osagai bietako *-i-* bokal palatalek, ez dute bustidurarik eragin ez albokarian, ezta herskari ahoskabeen ere. Garai hartarako arraroa da *-l-* albokariaren bustidura ez markatzea (Ik. Artika auzoan, **Akulategi** edo **Zulueta**, Arranotegiko **Estratzailune**, Araneko **Sartzailleku**). Herskariaren bustidura, ordea, XX. mendearen hasiera ingurura arte ez da hasi jasotzen (Ik. Hiriguneko **Zarragoiti** edo San Migeleko **Iturriandiaga**).Oharrak: **Itubizkarburun**. Honela zehazten du agiriak: “*en el termino de Ytibiscar-buru y punto de Gentil Yturri*”⁹⁵⁰.

Idatzizkoa:

1876	<i>Gentil Yturri, punto de</i>	BUA 1324/16. <i>Argoma</i>
------	--------------------------------	----------------------------

Jeronimone (baserría)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Baserri honen izena bere jabearen izenetik dator: Jeronimo Hormaza. Mitxele-nak dioenez, *Je(r)olimo*, sudurkariaren disimilaziotik dator (Mitxelena, *FHV*, 1990; 340.):*Jeronimone > Jerolimone > Jeolimone > Jelimone*

Oharrak: 1869an Jeronimo Ormazak eraikia. Urte horretan eraiki zela adierazten du 1897-98ko nomenklatorrak.

Ahozkoa:	“Jeronímone”	109, 149
	“Jerolímone”	095
	“Jerolímio”	150
	“Jeronímio”	162
	“Jelímone”	097, 101, 102, 109, 148

Idatzizkoa:

1860	<i>Hormaza, Geronimo, cas.</i>	BUA 5. <i>Rotul. de calles</i>
1895	<i>Hormaza, cas.</i>	BAHP.N.BL 7550 769

950 BUA. 1324/16. Argoma.

1897	<i>Hormaza, cas.</i>	BAHP.N.BL 8183 1522b
1897-98	<i>Hormaza, Geronimo, cas.</i>	BUA 10. Nomencl.1897-98
1910-1923	<i>Hormaza, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu. rústica
1922	<i>Ormaza, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1934	<i>Ormaza, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1935	<i>Ormza, cas.</i>	GJE fk:1923 L26;74
1938	<i>Hormaza, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.

Josune (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2).

Ohar ling.: Baserri honek izan dituen izenen artean, XIX. mendetik aurrera *Jesusene* nagusitu da idatziz. Ez dakigu izen hau noiz bilakatu zen *Josune*. Izan daiteke, ahozko erabileran euskarazkoa zabaltzea, eta gaztelaniazkoa idatzizkorako uztea; idatzi ere, gaztelaniaz egiten zelako.

Oharrak: Auzoko baserri historikoetakoa. *Etxebarria* eta *Etxebarria-Beotegi* izenez ezagutzen zen XIX. mendera arte; *Ibiñagaetxebarria* ere esan zaio noizbait:

“*Caseria Echevarria, que después, unido al apellido de Domingo de Beotegui la titulan hoy Echevarria Veotegui (...); se titula tambien Ybinaga Echevarria*”⁹⁵¹

XIX. mendetik aurrera, *Jesusene* izena nagusitu da eta hortik datorkio gaurko *Josune*.

XIX. mendera arte, Beotegi eta Amunategi-Beotegi familiakoen jabetzakoa izan da.

Ahozkoa: “**3osuné**” 095, 101, 148, 150

Idatzizkoa:

1682	<i>Echevarria muculu, cas.</i>	BUA AL. 1680-1710 31b-34b
1701	<i>San Juan de Beotegui, casa de</i>	BUA AL. 1680-1710 235b-237b
1702	<i>San Juan de Beotegui, casa de</i>	BUA AL. 1680-1710 275-281b
1703	<i>San Juan de Beotegui, casa de</i>	BUA AL. 1680-1710 320-325b
1704	<i>Echevarria, cas.</i>	BFA. Fg.
1704	<i>San Juan de Beotegui, casa de</i>	BUA AL. 1680-1710 345-348b
1745-46	<i>Echebarria, cas.</i>	BFA. Fg.
1763-1846	<i>Beotegui, cas.</i>	BUA 39/1. Enajen. y conc. 1
1791	<i>Echevarri Beotegui, cas.</i>	BEHA A-078/4-1 1-1b
1791	<i>Echevarria Beotegui, Ybinaga</i>	Echevarria BFA. Bust 177/2 8
1792	<i>Echevarria, Ybinaga Echevarria, cas.</i>	BFA. Bust 172/2
1796	<i>Beotegui, cas.</i>	BFA. Fg.
1804	<i>Beotegui, cas.</i>	BEHA A-700/10-2
1825	<i>Echevarri Beotegui, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1847-74	<i>Jesusena, cas.</i>	BUA 5
1850	<i>Echevarri Beotegui, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1854	<i>Jesusena, cas.</i>	BUA 946. Ced. vecinales
1859	<i>Jesusena, cas.</i>	BUA 888/18. Mozos
1860	<i>Jesusena, cas.</i>	BUA 5. Rotul. de calles
1881	<i>Jesusena, cas.</i>	BUA 929
1901	<i>Echevarri, cas.</i>	BAHP.N.BL 8570 633b
1910	<i>Jesusena, cas.</i>	BUA 1032. Fincas rústicas
1910-1923	<i>Jesusena, cas.</i>	BUA 866;1435;404. Riqu. rúst.
1922	<i>Jesusena, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/2
1934	<i>Jesusena, cas.</i>	BFA. E. KZ. C/76
1938	<i>Jesusene, cas.</i>	BUA 1685. Fich. sanit.

951 1791. BFA. Bust. 177/2; 8.

Kaballogane (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-4)

Oharrak: **Kurtzieta** baserriaren behealdean.Ahozkoa: ***Kaballogáne*** 106, 149**Kakallosolo**

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-4)

Ohar ling.: Leku honen izena jabearen familiaren ezizenetik dator. Ik. Hiriguneko **Kakallo** (etxeak).Oharrak: **Irukurtzieta** baserriaren ekialdean.Ahozkoa: ***“Kakállosolò”*** 101
“Kakallosólo” 102, 105**Kantarape** (baserria)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-1)

Ohar ling.: Baserri honek izan dituen izenen artean *Milicianuena* (jabearen ezizenetik datorrena), *Kantarape* eta *Romacenuena* daude. Gaur egun, baserri honi erreferentzia egitean *Kantarape* izena da erabiltzen dena, ‘kantera’ hitzaren bokal asimilaziotik. Erabilerarekin, bokal arteko dardarkari bakuna galdu egin da (-r- > Ø), eta ondoko bokalek bat egin dute:*Kantarape* > *Kantape*

Kantarape baserria, 1979.

Oharrak: XIX. mendearen erdian Ignacio Lakak eraikia. Gaur jausita dago. 1860. urtera arte, **Mañu** auzoari zegokion etxe hau; urte hartan, **Errematzane** eta **Mundekatxune** (gaur desagertua) baserriekin batera, **San Migel** auzora bildu zen.

Ahozkoa: **“Kantarápe”** 097, 098, 101, 103, 108, 136, 150
 “Kantápe” 131, 144

Idatzizkoa:

1845	<i>Milicianuena, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1847-74	<i>Canterape, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1847-74	<i>Miliciano, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1850	<i>Milicianuena, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1854	<i>Canterape, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vecinales</i>
1859	<i>Canterape, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>Cantera, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1860	<i>Canterape, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1881	<i>Canterape, cas.</i>	<i>BUA 929</i>
1918	<i>Canterape ó Romacenena, cas.</i>	<i>GJE fk:2169 L28;211</i>
1920	<i>Canterape ó Romacenena, cas.</i>	<i>GJE fk:2157 L28;186</i>
1924	<i>Guruzuaga ó Geruzuaga, cas.</i>	<i>GJE fk:1074 L15;30</i>
1938	<i>Canterape, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>
1945	<i>Canterape-Romacenena, cas.</i>	<i>GJE fk:1215 L17;67</i>

Kantarapeko iturria

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-1)

Oharrak: **Errematzane** eta **Kantarape** baserrien artetik, **Urubi** errekarara jaisten den ura.

Ahozkoa: **“Kantaràpeko itxurrizé”** 101

Karabiondo (saila)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ahozkoa hobetsi da fitxa bururako, idatzizko aldaerak berriak direlako. Ik. Demiku auzoko **Karabia**.

Oharrak: **Iturrandiaga** gainean, **Ermetxioko** baserrietarako bidean.

Ahozkoa: **“Karabióndo”** 102

Idatzizkoa:

1910	<i>Carabi, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Garabiondo, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Kerizazpi (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: **Intxausti** baserriaren hegoaldean.

Ahozkoa: **“Kerisáspize”** 108

Kurtzieta (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-4)

Ohar ling.: Baserri honen izena parajearen izenetik dator. Bokalez amaitutako oinarrirei gertatzen zaien moduan, *-eta* leku-atzizkia lotzean *-eta* > *-ta* bilaka daiteke:

Kurtzieta > *Kurtzita*

Oharrak: XIX. mendearen amaieran edo XX.aren hasieran Aurrekoetxea familiakoek eraikia. 1904an Gaubeka-Rekalde familiakoek erostean izena aldatu zioten. Hala ere, **Iru-kurtzieta** baserriaren inguruan egonik, *Kurtzieta* izenez ezagutzen da.

Ahozkoa:	“Gauekarrekálde”	109
	“Kurtzieta”	101
	“Kurtzita”	095, 101, 102, 103, 109
	“Kurtzita barrizé”	150

Idatzizkoa:

1902	<i>Curcieta, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8572 127</i>
1910-1923	<i>Crusieta</i>	<i>BUA 866;1435;404. Riqu. rúst.</i>
1920	<i>Gaubeca-Recalde</i>	<i>GJE fk:1201 L17;13</i>
1922	<i>Gaubeca-Recalde</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>Gaubeca-Recalde</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1944	<i>Gaubeca-Recalde</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Landa (sola)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Ahozko aldaera hobetsi da idatzizkoa berria delako.

Oharrak: **Josune** baserritik **Ibiñagarako** bidearen iparraldea.

Ahozkoa:	“Lánda”	097, 098
----------	----------------	----------

Idatzizkoa:

1903	<i>Landachu, heredad</i>	<i>GJE fk:2117 L28;91</i>
1910	<i>Landaca, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>

Larrezarre (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: ‘Larre’ + ‘zabal’ eta ‘Larre’ + ‘za(h)ar’. Idatziz jasotakoak XX. mendekoak direnez, eta ez dagoenez behar beste dokumentatuta, ahoz jasotakoari jarraitu zaio. Aldaera honen osagai biek, kontsonantez amaitutako izenek bezala, -e paragogikoa erakusten dute. Nabarmena da, aldaera honek elkartu diren hitz bien artean txertatuta duen sudurkaria:

‘Larre’ + ‘zarre’ > *Larrenzarre*

Oharrak: **Ermetxiogoiko** baserriaren hegoaldean, **Almikara** doan andabidearen behetik.

Ahozkoa:	“Larrènsarré”	101
----------	----------------------	-----

Idatzizkoa:

1910	<i>Larrazabal, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Larrazar, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Larruzeta (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: **Goikogorta** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Larruceta, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Larruceta, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>

Latxibai (gaztainadia)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Ibiñaga** baserriari lotutako gaztainadia.

Idatzizkoa:

1717 *Lachibay, castañal* BFA. K. 3561/10 132b**Makatzeta** (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: **Itubizkarbarri** baserriaren hegoaldean.Ahozkoa: “**Makátzata**” 095

Idatzizkoa:

1896 *Macaceta, heredad* GJE fk:1735 L24;34
1896 *Macaceta, heredad* BAH.P.N.BL 7553 1548
1944 *Macazeta, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5**Malleta** (saila)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Ermetxio** baserrien iparraldeko isurialdean, harmailak daude Bilborako errepideraino. Jaitsiera bi hauetako bat **Torre** baserriaren ingurutik doa eta, bestea, **Ermetxio-goikoren** paretik. Maila hauetatik hartzen du izena.Ahozkoa: “**Málleta**” 101, 102, 109

Idatzizkoa:

1944 *Malleta, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5**Masolo** (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Oharrak: **Itubizkarbarri** baserriaren hegoaldean.Ahozkoa: “**Masólo**” 095“**Masotzé**” 101

Idatzizkoa:

1910 *Matisolo, heredad* BUA 866. Fincas rústicas**Mastiarte** (basoa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: ‘Mahats’ + -di + ‘arte’. Lehenengo osagaia den ‘*mastei*’ hitzak latinetik datorren -*di* atzizkia erakusten du: -*tio* > -*toi* > -*ti* (Ameztoi), -*tiu* > -*tui* > -*ti* (Bustindui) (Gorostiaga. 1958. “De Onomastica Vasca”. *Euskera I*; 57). Leku-izen honetan -*di* atzizkia -*tia* > -*tai* > -*tei* > -*ti* jaso da.Mastaiarte > *Masteiarte* > MastiarteOharrak: **Ibiñaga** baserriaren hego-ekialdean, **Basero** gainean. Pinudiko sasi artean, oraindik, mahatsa agertzen ohi da.

Ahozkoa:	“Masteiarté”	098
	“Matziarté”	099
	“Masiarté”	099

Mastiebagia (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: ‘Masti’ + ‘ebagia’. Ik. **Areneko Otaebagia**, **Artikako Iraebagia** eta **Zurebagieta**.

Mastiebagia > Mastiebaia > Mastiebai3a > *Mastiebai3e*

Bokal arteko belare ahostuna galdu da (-g- > ∅) eta -i- bokal itxiaren eta ondoko bokalaren artean epentesia txertatu da hiatoa apurtzeko. Asimilazioz, -i- bokal itxiaren eraginez, -a bokal irekia gradu batean itxi da.

Oharrak: **Itubuzkarnagusi** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Mastiebaye, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
------	----------------------------	----------------------------------

Mendiondo (parajea)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: 1913ko agiri baten arabera, Bilborako errepideak *Mendiondoko* gaztainadia bitan banatzen du eta **Itubizkarnagusiren** eta **Itubizkartxikereren** lurrekin mugan dago; 1944ko GJEko agiriaren arabera, bestalde, **Itubizkarbarri** baserriak, mendebaldetik *Mendiondo* izeneko basoarekin mugatzen du. Ondorioz, seguruenik, paraje hau, **Itubizkarbururantz**, **Planta** inguruan dago.

Idatzizkoa:

1910	<i>Mendiondo, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Mendondogane, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1913	<i>Mendiondo, castañal en</i>	<i>GJE fk:1738 L24;43</i>
1944	<i>Mendiondo gana, argomal</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>
1944	<i>Mendiondo, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Mendiondo, monte</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>

Morteruza (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Ik. Hiriguneko **Apiotza**.

Oharrak: **Egi**, **Ibiñaga**, **Azeretxo** eta **Beasko** baserriak dauden ingurua da. *Beasko* baserria, *Morteruza* izenez ezagutu izan da XVIII. mendearen erdi aldera arte; 1704ko fogeran, baserri hau, *Morteruza Veazcoa* legez agertzen da⁹⁵². ‘Beasko’ erreferentzialak, ‘beheko’ zentzua duenez, pentsatu behar da leku-izen hau goian aipatutako baserrien inguruari dagokiola.

Morteruza, Bermeoko fundazio agirian aipatzen da; bera da hiribilduaren hiru mugetako bat:

*“Et estos terminos han estos pobladores de Bermejo por nombres de Villa. De Menigo, et de Morteruza et de Vriachiti fasta Bermejo con montes et con fontes, et con entradas, et exidas (...)”*⁹⁵³

952 1704. BFA. Fg.

953 Iturriza Zabala, Juan Ramon (1793), II; 208.

Idatzizkoa:

1236?	<i>Morteruza</i>	<i>BIBL ItJR-II 208</i>
1285	<i>Morteruza, sobre</i>	<i>BIBL ItJR-II 209</i>
1629	<i>Morteraca</i>	<i>BUA 928. Mojонера. 1749 19</i>
1696	<i>Morteruza, barrio de</i>	<i>BEHA A-72/33</i>

Mukulu (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: **Itubizkarbarri** baserriaren ekialdean. *Muculu* izen hau, 1682ko urtean, **Josune** baserriari lotuta agertzen da, *Echavarria muculu* izenez azaltzen baita⁹⁵⁴.

Ahozkoa: “*Mukulé*” 096

Idatzizkoa:

1910	<i>Buculis, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Muculu, jaro</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>

Mundakatxu (baserria)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Ohar ling.: ‘Mundaka’ + -txu. Baserri honi, jabearen izenetik (Francisco de Mundaca) datorkio berea. Asimilazioz, -u- bokal itxiak ondoan dagoen silabako bokal irekia itxi du (-a- > -e-) eta beste aldaera sortu da:

Mundakatxu > *Mundekatxu*

Ahoz, baserri-izen berrietan eta baserri berrien izenetan agertzen den bokal paragogikodun genitibo markarekin ere jaso da.

Oharrak: XIX. mendearen lehen zatian Jose Ormazak (edo Ormaetxeak) eraikia. XIX. mendean zehar, Lartitegi familiaren jabetzakoa izan da baserri hau. 1860. urtera arte, **Mañu** auzoari zegokion, baina urte hartan, *Kantarape* eta **Errematzane** baserriekin batera, **San Migel** auzora bildu zen.

Baserri honek izen desberdinak izan ditu: 1862-87ko agirian agertzen den Francisco Mundakakoaren izenetik datorren *Mundakatxu*, alde batetik, eta *Gurezua* edo *Golusuaga*, baserria dagoen parajearen izen zaharra, bestetik (Ik. **Gorosoaga**).

Gaur ez dago *Mundakatxu* baserriaren aztarna materialik; jausita zegoen 1860rako⁹⁵⁵. Izena bai mantendu dela bera egon izan den parajea: Bilborako errepidearen goiko bihur-gune nagusiaren ingurua da **Mundakatxu**, eta honi dagozkio ahozko adierazpenak.

Ahozkoa: “*Mundakátzu*” 095
 “*Mundekátzune*” 101, 102
 “*Mundékatzu*” 095
 “*Mundékatzune*” 103

Idatzizkoa:

1823	<i>Mundacachu, cas.</i>	<i>BEHA A-77/3-26-VI</i>
1823	<i>Mundacachu, cas.</i>	<i>BUA 5. Riqueza territorial 31</i>
1833	<i>Mundacachu, casa de</i>	<i>BUA 1592. Cuentas 136b</i>
1839	<i>Mundacachu, cas.</i>	<i>BUA 1313/4. Contribución 1</i>
1843	<i>Garusoaga, cas.</i>	<i>BUA 913/2. Actas de concil. 22</i>

954 BUA. AL. 1680-1710; 31b-34b.

955 BUA. 5. Rotul. De calles.

1859	<i>Gurezua, cas.</i>	BUA 5. <i>Nuevo Nomenclator</i>
1859	<i>Gurezua, cas.</i>	BUA 888/18. <i>Mozos</i>
1860	<i>Guresua, cas.</i>	BUA 5. <i>Rotul. de calles</i>
1860	<i>Gurezua, cas.</i>	BUA 5. <i>Rotul. de calles</i>
1862-1887	<i>Burgo, cas.</i>	BUA 1289. <i>Venta de montes</i> 75b
1894	<i>Golosoa, cas.</i>	BAHP.N.BL 7549 897b
1894	<i>Golosoa, cas.</i>	GJE <i>fk:1775 L24;199</i>
1894	<i>Gorosua, cas.</i>	GJE <i>fk:1775 L24;199</i>
1910	<i>Basunaga, cas.</i>	BUA 1032. <i>Fincas rústicas</i>
1910	<i>Besunaga, cas.</i>	BUA 866. <i>Fincas rústicas</i>

Mundakatxu (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-1)

Ohar ling.: Lekuaren izena, paraje honetan baserria eraiki zuen jabearen ezizenetik dator (Ik. San Migel auzoko **Mundekatxu** baserria).

Oharrak: Bilborako errepidearen goiko bihurgune nagusiaren ondoko ingurua. Bihurguneari berari ere, *Mundaketxuneko burrie* esaten zaio.

Ahozkoa:	“Mundakátzu”	095
	“Mundekátzune”	101, 102
	“Mundékatzu”	095
	“Mundékatzune”	103
	“Mundekatzuneko búrrie”	101, 103

Idatzizkoa:

1910	<i>Mundacachu, heredad</i>	BUA 1435. <i>Fincas rústicas</i>
1944	<i>Mundecachuena, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1948	<i>Mundacachuena, heredad</i>	GJE <i>fk:1761 L24;123</i>

Naparriturri (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: **Etxebarrierrekabeko** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Naparrri-iturri, heredad</i>	BUA 866. <i>Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Naparriturri, heredad</i>	BUA 404. <i>Fincas rústicas</i>
1944	<i>Naparriturri, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Olegi (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Ohar ling.: ‘Ola’ + ‘(h)egi’. Elkartzean, ondoan gelditu diren bokalek -ae- > -e- egin dute (Ik. Artika auzoan **Artiketxe** edo **Almikerrota**...). Osteen, bokal arteko belare ahostuna galdu egin da (-g- > ∅). Belare ahostuna galdu ostean, ondoan gelditu diren bokalak diptongatu dira, eta -ei > -i bilakatu da.

‘Ola’ + ‘(h)egi’ > *Olaegi* > *Olegi* > *Olei* > *Oli*

Artikuludun aldaera ere jaso da, -i- bokal itxiaren ostean, hiatoa apurtzeko, epentesia duena: *Oleya*.

Oharrak: **Ganeko landako** azpia, Bilborako errepideko bihurgune nagusiaren behealdea. Bertatik doan urari ere, **Etzebarrierrekarainoko** tartean, **Olegiko erreka** esaten zaio. XVIII.ko idatzizkoetan ikus daitekeenez, gaztainadiak ziren ugari paraje honetan.

Ahozkoa: “**Ólei**” 095, 096, 099, 101, 102
 “**Óli**” 150

Idatzizkoa:

1633	<i>Olegui, castañal en</i>	VEKA S.V. C931 6
1645	<i>Olaegui, castañal en el termino de</i>	BFA. Bust 201/94 208
1652	<i>Oleegui, castañal en</i>	BUA 972/1. Escrituras censos 37
1652	<i>Olegui, castañal en</i>	BUA 972/1. Escrituras censos 22
1653	<i>Olegui, castañal en</i>	BUA 972/1. Escrituras censos 22
1677	<i>Olegui, castañal en</i>	BFA. Bust 601/38 3
1720	<i>Olaegui, monte</i>	BIBL SFTB
1730	<i>Oleaga, castañal en</i>	BFA. K. 460/24 10
1736	<i>Oleaga, castañal en el termino de</i>	BEHA A-71/32
1737	<i>Olegui, castañal en</i>	BFA. Bust 623/20 53
1775-1831	<i>Olegui, castañal en</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 3
1775-1831	<i>Oleaga, castañal en</i>	BUA 915. Hipotecas. 1775 17
1882	<i>Olegui, heredad en</i>	GJE fk:1417 L19;202
1896	<i>Olegui, castañal en</i>	GJE fk:1735 L24;34
1896	<i>Olegui, castañal</i>	BAHP.N.BL 7553 1548b
1901	<i>Olegui, monte argomal</i>	BAHP.N.BL 8570 634
1910	<i>Olegi, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1910	<i>Olegui, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1910	<i>Oley, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1910	<i>Oley, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1910	<i>Oleya, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1923-24	<i>Olegui, heredad</i>	BUA 404. Fincas rústicas
1923-24	<i>Oleya, heredad</i>	BUA 404. Fincas rústicas
1939	<i>Olegui, heredad llamada</i>	GJE fk:63 L2;13
1940	<i>Olegui, monte castañal llamado</i>	GJE fk:199 L4;87
1944	<i>Olegui, argomal</i>	GJE fk:1231 L17;108
1944	<i>Oleya, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944	<i>Olegui, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944	<i>Gonzane-Olegui</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1945	<i>Oleya, castañal sito en el punto de</i>	GJE fk:1310 L18;140

Ormako solo

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **San Migel** ermitaren atzealdean, ermitaren eta **Irukurtzieta** baserriaren artean, bidearen hegoaldeetik.

Ahozkoa: “**Ormakosólo**” 105, 106
 “**Ormakó**” 103

Idatzizkoa:

1910	<i>Ormacua, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1944	<i>Ormacua, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1951	<i>Ormaeta, heredad</i>	GJE fk:2306 L30;41

Ormako solo

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-4)

Oharrak: **Irukurtzieta** baserriaren ipar-ekialdeetik, Bilborako errepide gainean.

Idatzizkoa:

1910	<i>Ormaco-solo, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1944	<i>Ormacosolo, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1951	<i>Armasolo, heredad</i>	GJE fk:2306 L30;41
1957	<i>Armasolo, heredad</i>	GJE fk:2640 L34;182

Otabaltzaga (gaztainadia)

Kokapena: Zehaztu gabe

Ohar ling.: 'Ota' + 'baltz' + -aga.

Oharrak: **Itubizkar** baserriari lotutako saila.**Idatzizkoa:**

1656	<i>Otalvalzaga, castañal</i>	BFA. K. 3174/6 45
------	------------------------------	-------------------

Ozkirriene (sola)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-4)

Ohar ling.: Ahozkoan izen honek *-i-* bokalaren eta artikuluaeren artean hiatoa apurtzeko epentesia ageri du. Bokal itxiak, asimilazioz, artikulua itxiarazi du (*-a > -e*):Ozkirriane > Oskirriane > *Oskirriene*Oharrak: **Dibion**, **Kurtzieta** baserriaren ekialdean.

Ahozkoa:	“Oskirriene”	101, 102, 150
	“Oskirrienekue”	101

Pagoandia (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe.

Oharrak: **Etxebarrierrekagoiko** baserriari lotutako saila.**Idatzizkoa:**

1896	<i>Pagoandia, monte</i>	BAHP.N.BL 7552 131b
1898	<i>Pago-andia, monte</i>	BAHP.N.BL 81591127
1910	<i>Pago-andia, heredad</i>	BUA 866. Fincas rústicas
1923-24	<i>Pago-andia, heredad</i>	BUA 404. Fincas rústicas
1944	<i>Pago-andia, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Planta (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Oharrak: **Itubizkartzikerre** baserriaren buruan, Bilborako errepidearen kontra, ekialdetik.

Ahozkoa:	“Plantá”	095
----------	-----------------	-----

Idatzizkoa:

1910	<i>Planta, heredad</i>	BUA 1435. Fincas rústicas
1923-24	<i>Planta, heredad</i>	BUA 404. Fincas rústicas
1944	<i>Planta, heredad</i>	BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Planta (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: **Baseroko** behealdean, errekarantz.

Ahozkoa: “*Planté*” 100, 101

Ponpa (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: **Ermetxiogoiko** eta **Azeretxo** baserrien artean dagoen zabalgunea. Baserri askotako sailak daude bertan. *Ermetxioko* baserrietara doan bidetik *Ponpara* egiten den bi-degurutzeari, *Ponpako kurtzié* esaten zaio.

Ahozkoa: “*Pónpa*” 095, 097, 098, 099,
101, 102, 105, 150
“*Pònpako kurtzié*” 103

Idatzizkoa:

1835	<i>Pompa, viñedo titulado</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 149b</i>
1860	<i>Pompa, un jaro en</i>	<i>BUA 888/18 1</i>
1901	<i>Pompa, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 633</i>
1903	<i>Pompa, heredad</i>	<i>GJE fk:2117 L28;91</i>
1903	<i>Pompa, viña en</i>	<i>BAHP.N.BL 8575 1203</i>
1910	<i>Pompa, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Pompa, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Pompa, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Pompa, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1936	<i>Pompa, heredad</i>	<i>GJE fk:2123 L28;106</i>
1944	<i>Pompa, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Pozondoko soloa

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **San Migel** baserriaren ondoan, bidearen beste aldean.

Ahozkoa: “*Posòndoko solué*” 106

Sagarreta (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: **Etxebarrierrekagoiko** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1896	<i>Sagarreta, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 7552 131b</i>
1898	<i>Sagarreta, robledal</i>	<i>BAHP.N.BL 8195 1127</i>
1910	<i>Sagarreta, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Sagarreta, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Sagarreta, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Sagasti (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Mitxelenak dioenez, « (...) sagar ‘manzana’ / sagast(u)i ‘manazanal’ (...). Es más probable que el suf. colectivo *-doi*, *-dui* se haya agregado al nombre del fruto provisto ya del sufijo *-tze* usual en los dialectos orientales para designar el árbol.» (Mitxelenak, *FHV*, 1990, 295). Beraz, ‘sagar’ + *-tze* + *-di* > Sagasti. Ik. Hiriguneko **Intxausti** kalea.

Oharrak: **Etxebarrierrekagoiko** baserriaren aurrean.

Ahozkoa: “**Sagásti**” 047

Idatzizkoa:

1896	<i>Sagasti, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 7552 131b</i>
1898	<i>Sagasti, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 8195 1125b</i>
1910	<i>Sagasti, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Sagasti, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Sagasti, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Sagastiandia (parajea)

Kokapena: Zehaztu gabe

Ohar ling.:Ik. San Migel auzoko **Sagasti** soloa.

Oharrak: Agiriak *solozarra* izeneko sailaren ondoan ipintzen du (Ik. **Solozarre**). *Solozarre* sail hau, **Ermetxio** baserrien hegoaldean dago, **Almikara** doan andabidearen azpitik.

Idatzizkoa:

1632	<i>Çagastiandia, heredad de</i>	<i>BFA. K. 893/8 51</i>
1632	<i>Sagastiandia, termino de</i>	<i>BFA. K. 893/8 7</i>

Sakone (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Kontsonantez amaitutako izenetan gertatzen den moduan, -e paragogikoa ageri du. Disimilazioz, erdiko bokal borobila gradu batean itxi da: Sakon(e) > Sakun(e).

Idatzizko dokumentu bietan artikuludun aldaera jaso da.

Oharrak: **Josune** baserriaren hegoaldean.

Ahozkoa: “**Sakoné**” 097

“**Sakuné**” 095

Idatzizkoa:

1910	<i>Sacona, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Sacona, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

San Migel (ermita)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **San Migel** baserriaren aurrean. 1974ra arte **Almikako Andra Mariako** esku-menekoa⁹⁵⁶, gaur **San Frantziskoko** komentuarien elizbarrutikoa da⁹⁵⁷. Irailaren 29an ospatzen da bertako jaia.

Ermita honek, XIX. mendearen hasierara arte, beste eliza eta ermiten antzera, bere etxea eta lursailak izan zituen (Ik. **San Migel** baserria). Ermita hauek sarritan izaten zuten konponketa beharra. Horrela, 1682an, Elvira Belendizkoak diruak eman zituen *San Migelekoa* eta beste herriko ermita batzuk konpontzeko. 1705ean, eta 1783an ere, konpontze-lanak egin ziren ermita honetan.

956 BEHA. A-079/10; 8.

957 ArrG; 88-89

San Migel ermita.

1082an, Donemiliagari egiten zaion zenbait elizaren dohaintzan aipatzen den *San Migel elizak*, ez du zer ikusirik, ustez, ermita honekin. Hona hemen XI. mendeko aipua:

*“et illa ecclesia San Micaelis arcangeli in portu de Vermelio, in ora maris”*⁹⁵⁸

Alde batetik, itsaso ertzean dagoela adierazten da eta *San Migel* ermita Bermeoko mendialdean dago. Bestetik, esanguratsua da eliza hau *ecclesia* legez aipatua izana eta ez garaiko beste askotan bezala *monasterio* gisa. Garai hartan, *monasterium* izenak, patronato partikularrekoak zirela adierazten zuen; eliza hauek, gehien bat, nekazal eremukoak ziren; bestalde, hiriguneko elizak, haietatik bereiziz, *ecclesia* deitzen ziren⁹⁵⁹. XI. mendeko Bermeoko *San Migel* 'ecclesia' legez agertzen da eta, hortaz, hiriguneko elizaren bat zatekeen, ez nekazal ingurukoa, eta are gutxiago ermita bat.

Seguruenik, San Migel ermita da auzoari San Migel izena eman diona. Hortaz, ermitaren aipamen goiztiarrena 1632koa izanda ere, auzoa, San Migel izenaz 1618an aipatzen denez, urte horretan, behintzat, ermita hantxe zegoela pentsatu behar da.

Ermita honetako kanpandegian, hilarri baten aztarnak ageri dira.

Ahozkoa: **“Samigeleko ermitzié”** 150, 156, 166

Idatzizkoa:

1632	<i>San Miguel, hermita de</i>	<i>BFA. K. 893/8 26b</i>
1644	<i>San Miguel, ermita de</i>	<i>BFA. Bust 200/295 126</i>
1682	<i>San Miguel, ermita de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 31b-34b</i>
1682	<i>San Miguel, hermita de</i>	<i>MAHN C.C. 4228 35</i>
1701	<i>San Miguel, hermita de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1702	<i>San Miguel, hermita de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 275-281b</i>
1704	<i>San Miguel, hermitaño de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 345-348b</i>
1705	<i>San Miguel, hermita de</i>	<i>BUA 1560. Libro de cuentas 86</i>

958 1082. Donemiliaga. 247. Libano, Angeles (1995-1999), /H-O; 468. Caro Baroja, Julio (1981); 288. Irigoyen, A. (1986); 12-13/17.

959 Iturriza Zabala, Juan Ramon (1793), I; 90, 97.

1723	<i>San Miguel, ermita de</i>	BUA 915. Ermita de S. Andres 1
1763-1846	<i>San Miguel, ermita de</i>	BUA 39/1. Enajen. y conc. 1
1783	<i>Samiguel, ermita de</i>	BUA 842. Libr. y recibos 87
1799	<i>San Miguel, casa ermita de</i>	BFA. Bust 85/5
1804	<i>San Miguel, hermita de</i>	BEHA A-700/10-2
1804	<i>San Miguel, hermita de</i>	BEHA A-700/10-2
1827	<i>San Miguel, hermita y casa de</i>	BEHA A-79/10 3
1837	<i>San Miguel, hermita de</i>	BEHA A-758/2-53-0
1844	<i>San Miguel, ermita de</i>	BIBL YrJA 93-95
1887	<i>San Miguel, ermita de</i>	BEHA A-81/14-1 1
1902	<i>San Miguel, ermita de</i>	BAHP.N.BL 8572 124
1928	<i>San Miguel, ermita de</i>	BIBL ZbA1 339
1952	<i>San Miguel, ermita de</i>	BEHA A-79/10 8
1987	<i>San Miguel, ermita de</i>	BIBL ArrG 88,89

San Migel (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Baserri honen izena kontsonantez amaitzen denetakoa denez, -e paragogikoa erakus dezake. Bokal arteko belare ahostuna ere gal dezake (-g- > ø).

Samigel > Samigele > Samiele

Oharrak: XIX. mendearen hasierara arte, **San Migel** ermitaren etxea izan zen, ez baserria. Elizek eta ermitak beren ondoan elizaren jabetzako etxea izaten zuten, hala zeukan **Talako Andra Mariak, Santa Eufemiak, San Andreseko** ermitak, etab. 1830 inguruan, etxea, partikularrek erosiz (Manuel Antonio Gazmuri), baserri bihurtu zen. *San Migel* etxe hau, garai hartan ez zegoen gaurkoa dagoen lekuan: 1876 ingurura arte, ermitaren ondoan egon zen, honen iparraldeko ormarean kontra eta mendebaldera begira, gaurko *San Migel* baserriaren aurrez aurre. Eraikuntzaren egoera eta orientazio txarragatik, bere aurreko lur sailean, baserri berria eraikitzea erabaki zen; gaur dagoen lekuan. Honela esaten du agiriak:

“Heredad con trozo de viña al oeste de la caseria derribada y ermita (hoy sobre esta heredad se halla construida la casa ‘San Miguel’); (...) Norte: camino carril de la barriada; Este: camino carril de la ermita)(...) En atencion al estado ruinoso del edificio descrito al principio y su mala orientacion, se derribó la casa en su totalidad y con sus restos y otros nuevos materiales se edificó otro nuevo edificio tambien de labranza que se emplazó en la heredad frente a la casa contigua” ⁹⁶⁰

Gazmuri-Asteinzabala familiakoen jabetzako izan da baserri hau.

Ahozkoa:	“Samigél”	103
	“Samigelé”	042, 101, 102, 150
	“Samielé”	101

Idatzizkoa:

1761	<i>San Miguel, casa nueva llamada</i>	BAHP.N.RFA 4300 287
1764	<i>Sn Miguel, casa hermita de</i>	BEHA A-81/14-19 77
1791	<i>San Miguel, cas.</i>	BEHA A-78/4-1 1-1b
1796	<i>San Miguel, habitación de la hermita de</i>	BFA. Fg.
1821	<i>San Miguel, casa</i>	BUA 1587. Cuentas de fábrica
1825	<i>San Miguel, cas.</i>	BEHA A-78/4-1
1827	<i>San Miguel, hermita y casa de</i>	BEHA A-79/10 3
1832	<i>San Miguel, cas.</i>	BFA. Bust 654/1
1835	<i>San Miguel, cas.</i>	BEHA A-78/4-1

1847-74	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BUA 5</i>
1850	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1854	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BUA 946. Ced. vec.</i>
1859	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BUA 888/18. Mozos</i>
1860	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BUA 5. Rotul. de calles</i>
1876	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>GJE fk:1016 L14;73</i>
1902	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8572 124</i>
1922	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1934	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/76</i>
1938	<i>San Miguel, cas.</i>	<i>BUA 1685. Fich. sanit.</i>

San Migeleko zelaia

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **San Migel ermitaren** iparraldean, bidearen beste aldean.

Ahozkoa: “*Samieleko selaizé*” 105, 150
 “*Samigeleko selaizé*” 106

Sanmigeleta (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: ‘San Migel’ + -eta. Zenbait kasutan, -a bukaeradun izenetan, -eta > -ata bilakatu da. Kasu honetan, oinarria kontsonantez amaitutakoa izan arren, berdin jokutzen du. Ik. San Migel auzoko **Makatzeta**.

Oharrak: **Intxausti** baserriaren ekialdean, **San Migel ermitaren** behetik.

Ahozkoa: “*Samigélata*” 103, 106

Idatzizkoa:

1910	<i>Sanmigeleta, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>San Migeleta, heredad</i>	<i>GJE fk:1025 L14;95</i>

Sanmigelpa (saila)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Ik. San Migeleko **San Migel** (baserria).

Oharrak: **San Migel ermitaren** iparraldean, **Etxetxubarr**i gainean.

Ahozkoa: “*Samigélpe*” 109
 “*Samiélpie*” 110

Idatzizkoa:

1923	<i>San Miguelpe, terreno</i>	<i>GJE fk:780 L11;106</i>
1923-24	<i>San Miguelpe, robledal</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>San Miguelpe, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Santunatxe (basoa eta erreka)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: ‘Santu’ + -an + ‘(h)atx’. Kontsonantez amaitutako izenetan gertatzen den moduan -e paragogikoa erakusten du. Lehenengo osagaiak genitibo marka du (beti agertzen ez dena), eta artikulua, asimilazioz, gradu bat itxi da galdu aurretik (-a- > -e- > Ø):

Santuanatxe > Santuenatxe > Santunatxe

Oharrak: **Urubi** errekaen goi-ibilguan, **Lamiñerreka** gainean. Goitik datorren erreka-toari ere *Santunatzxe* esaten zaio. *Santunatzxen* harrobiak ustiatzen ziren garai batean; horren lekuko **Argiñiturri**, inguruko leku-izena.

Ahozkoa: “*Santunatzé*” 095, 096, 099, 101, 103
 “*Sántunatzè*” 101, 148

Idatzizkoa:

1895	<i>Santuenache, argomero</i>	<i>BAHP.N.BL 7550 769</i>
1897	<i>Santuenache, argomero</i>	<i>BAHP.N.BL 8183 1523b</i>
1910	<i>Santuache, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1935	<i>Santunache, argomal</i>	<i>GJE fk:1923 L26;74</i>
1935	<i>Santunache, arroyo</i>	<i>GJE fk:1923 L26;74</i>
1944	<i>Santuache, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Santuache, termino de</i>	<i>GJE fk:1025 L14;95</i>
1944	<i>Santuanache, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Sapotxune (sola)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Leku honek izen bi hartzen ditu hiztunen arabera. Ez dago esaterik zein den eratorria.

Oharrak: **Etxebarrierrekaren** ertzean, **Trinkone** eta **Intxaustipeko** troken artean.

Ahozkoa: “*Sápotzune*” 101
 “*Sápitzune*” 111, 150

Sestotxu / Atetxu (sola)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Leku honek izen bi hartzen ditu erabiltzaileen arabera.

Oharrak: **Beasko** baserriaren ipar-ekialdean.

Ahozkoa: “*Atétzu*” 099
 “*Sestótzu*” 101

Soloandi

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: **Torre** baserriaren hegoaldean, **Almikarako** andabidearen behetik.

Ahozkoa: “*Soloáñdi*” 102, 103

Solozarre (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: ‘Solo’ + ‘za(h)ar’. Kontsonantez amaitzen denez, -e paragogikoa darama, gaur egun zabaldua dagoen joerari jarraituta.

Oharrak: **Ermexiogoiko** baserriaren hegoaldean, **Almikarako** andabidearen behetik. Ez da segurua gaur *Solozarre* izenaz ezagutzen dena idatzizkoei egokitzen zaienik, azken hauek oso zaharrak baitira, eta ez baita agiri horretatik kanpo beste inon aurkitu.

Torre baserriko
armarria

Ahozkoa:	“Solosarré”	103
	“Solosárre”	105
	“Solósarrè”	101

Idatzizkoa:

1632	<i>Solocarra, heredad</i>	<i>BFA. K. 893/8 7</i>
1632	<i>Solosarra, heredad</i>	<i>BFA. K. 893/8 42</i>
1632	<i>Solosarreta, heredad</i>	<i>BFA. K. 893/8 61</i>

Tontorre (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Kontsonantez amaituriko izenek erakusten duten moduan, izen honek -e paragogikoa darama.

Oharrak: **Josune** baserriaren buruan, bere hego-mendebaldean.

Ahozkoa:	“Tontorré”	097
----------	-------------------	-----

Torre (baserria)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Ohar ling.: Baserri honek izen bi izan ditu nagusiki: *Gastañaga torrea* eta *Aldauria torrea*. Urteak aurrera joan ahala, *Torre* osagaia mantendu izan da, sarritan, huts-hutsean ageri izan delarik. Gaur egun horrela esaten zaio.Azkueren arabera, ‘*alauria*’ hitzak, herriaren inguruan, kanpoko aldean dagoena adierazten du. Mitxelena ere esaten du: «Leiz. *aldiriak* ‘las proximidades’ de **aldairi*, (...); Oih. Etx’iri ‘cercanias de la casa’ de **etxa* (o *etxe*) iri, etc.» (Mitzelena, *FHV*, 1990, 116).

Oharrak: Auzoko baserri historikoa. Dorretxe legez agertzen da dokumentazioan, eta bere jatorrizko izena *Gaztañagako torrea* da. Baserri honek, armarría erakusten du bere fatxadan; honela deskribatzen du Zabalak⁹⁶¹:

“cortado; en el 1º media luna acompañada de un roel, y en el 2º banda con cruz llana en jefe y flor de lis en punta, con un roel.”

Martin Ruiz Arteagakoaren jabetzakoa XVII. mendearen hasieran; Urza-Arteaga familia-koa, XVII. mendean, **Egi** baserriarekin batera. 1677an, Francisco Urzakoa, Maria Concepcion Elexpurukoarekin ezkontzean, *Egi* eta *Torre* baserriak hartu zituzten Franciscoren gurasoengandik, eta **San Pelaio** auzoko **Ardantz**a baserria, Maria Concepcionen gurasoengandik. XVIII. mendean, Renteria familiakoen jabetzan agertzen da; eta XIX. mendean, Juan Bautista Anituakoa, Trifona Renteriakoen senarraren jabetzakoa izan zen. Anitua, herriko alde liberalekoa izanik, karlistek *Egi* eta *Torre* baserriak bahitu egin zizkioten, Don Carlosen 1836ko uztailaren 30ko errege agindua jarraituz. XX. mendearen hasieran, azkenik, Matias Galarzaren jabetzan agertzen da.

Ahozkoa: **“Torré”** 101, 102, 103, 105, 109, 150

Idatzizkoa:

1670	<i>Gastañaga Hermecho</i>	<i>BFA. K. 828/1 3b,14,37b</i>
1685	<i>Gastañaga, Torre de</i>	<i>BFA. Bust 180/84 1b</i>
1701	<i>Gastañaga, torre de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 235b-237b</i>
1702	<i>Gastañaga, ttorre de</i>	<i>BUA AL. 1680-1710 275-281b</i>
1704	<i>Gastanaga, Torre</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1745-46	<i>Torrea, cas.</i>	<i>BFA. Fg.</i>
1764	<i>Torrea, caseria</i>	<i>BEHA A-81/14-19 77</i>
1775-1831	<i>Castañaga Torre, casa</i>	<i>BUA 915. Hipotecas. 1775 75b, 76</i>
1791	<i>Torria, cas.</i>	<i>BEHA A-78/4-1 1-1b</i>
1792	<i>Aldaurias, Torre de</i>	<i>BEHA A-78/4-1 6</i>
1799	<i>Thorrea, cas.</i>	<i>BFA. K. 460/24 46b</i>
1802	<i>Gastañaga, Torre</i>	<i>BFA. Bust 523/4 8</i>
1811	<i>Torre, cas.</i>	<i>BFA. K. 222/9 28</i>
1825	<i>Aldaurias, Torrea de</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1827	<i>Torrea, cas.</i>	<i>BEHA A-79/10 3</i>
1836	<i>Torre, cas.</i>	<i>BUA 37/3. Gubernativo 67</i>
1850	<i>Aldauria, Torre de</i>	<i>BEHA A-78/4-1</i>
1901	<i>Torre, cas.</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 632</i>
1910	<i>Torre, cas.</i>	<i>BUA 1032. Fincas rústicas</i>
1922	<i>Torre, cas.</i>	<i>BFA. E. KZ. C/2</i>
1924	<i>Torre, cas.</i>	<i>GJE fk:1074 L15;30</i>
1928	<i>Anitua, [torre] la de</i>	<i>BIBL ZbA1 203</i>

Torrepe (saila)

Kokapena: San Migel; IV. mapa (D-3)

Oharrak: **Torre** baserriaren behealdean, bere iparraldetik, Bilborako errepidearen gainean.

Ahozkoa: **“Torrépe”** 110

Idatzizkoa:

1923	<i>Torrepe, terreno</i>	<i>GJE fk:780 L11;106</i>
1944	<i>Torrepe, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

961 Zabala, Angel (1928), I; 169.

Trinkone (erreka-zuloa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Ohar ling.: Ahozko aldaeretan, *-i*- bokal itxiak, asimilazioz, ondoko silabako bokala itxi du:*Trinkone* > *Trinkune**Beaskoperi* dagokionez, Ik. San Migel auzoko **Beasko** baserria.Oharrak: **Beasko** baserritik **EtxebARRIEREKARA** jaisten den erreka-zuloa. XVIII. mendearen hasierako Udal akta liburuetan, *Trincon* izeneko baserri bat agertzen da, ezin izan dena zehaztu non zegoen⁹⁶². Ez du ematen erreka-zulo honekin zer ikusirik duenik.

Ahozkoa:	“Trinkuné”	098, 100, 101, 109
	“Trínkune”	105
	“Bieskópe”	099, 101, 109
	“Bieskópie”	098

Idatzizkoa:

1882	<i>Trincones-besacope, heredad</i>	<i>GJE fk:1417 L19;202</i>
1901	<i>Trincone, heredad</i>	<i>BAHP.N.BL 8570 633</i>
1944	<i>Trincone-beacope, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Trincone, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Txaboleta (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (B-2)

Ohar ling.: ‘Txabola’ + -eta. -a bokalez amaitutako leku-izenetan -eta leku-atzizkia, -eta > -ta bihurtzen da. Auzo honetako **Iruerreketa** edo Araneko **Boleta** izenetan gertatzen den bezala:‘Txabola’ + -eta > *Tzabolata*Oharrak: **Ganeko landa** azpian, **Olegiko erreka**ren sorburuan.

Ahozkoa:	“Tzabólata”	095, 097, 101
	“Tzabóleta”	101

Txaliñene (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: **EtxebARRIEREKA** baserrien mendebaldean.

Ahozkoa:	“Tzáliñene”	101, 150
	“Tzálene”	111

Idatzizkoa:

1923-24	<i>Chaliñena, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Chaliñena, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Txapoane (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: **Ermexio** baserrien hegoaldean, **Almikarako** andabidearen behetik.

Ahozkoa: **“Tzapoáne”** 103

Idatzizkoa:
1944 *Chaparrona, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Txintxurrutxu (beresia)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: **Ibiñaga** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:
1903 *Chichurruchu, monte jaral* BAH.P.N.BL 8575 1203b
1903 *Chinchurruchu, jaral* GJE fk:2117 L28;91
1944 *Chindurruchu, Chindurrechu, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Txorroa (saila)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: Artikulua hartzen dutenatariko izena da. Artikulu horrek aurreko bokalean eragina du, eta -o > -u bilakatu da disimilazioz:

Txorroa > Txorrua

Oharrak: **Itubizkarbarri** baserriaren ondoan.

Ahozkoa: **“Tzorróa”** 096

“Tzorrúa” 095

“Tzorroko solué” 096

Idatzizkoa:
1632 *Choroa, heredad* BFA. K. 893/8 26
1632 *Chorroa, termino que llaman de* BFA. K. 893/8 32b
1910 *Chorroa, heredad* BUA 1435. Fincas rústicas
1944 *Chorroa, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5
1944 *Chorua, heredad* GJE fk:1231 L17;108

Txumelatzune (erreka-zuloa)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-3)

Oharrak: **Intxausti** baserriaren behetik, bere hego-ekialdetik **Etxebarrierrekara** jaisten den erreka-zuloa.

Ahozkoa: **“Tzumélatzune”** 101, 105

“Tzumélatzu” 108

Txutxurrukueta (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Oharrak: **Beasko** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:
1910 *Chuchurrucueta, heredad* BUA 1435. Fincas rústicas
1944 *Chuchurrucueta, heredad* BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5

Urdaillape (parajea)

Kokapena: San Migel; VII. mapa (A-2)

Ohar ling.: 'Urdailla' + -pe. Leku-izen honek albokari palatala ageri du, aurreko *-i-* bokal palatalak eragindakoa. Bokal palatal horrek, asimilazioz, ondoko bokal irekia gradu batez itxi du.

Urdaillape > Urdaillepe

Diptongoa monoptongatu da, eta *-ai-* > *-i-* bihurtu da:

Urdaillepe > Urdillepe

Ahoz jaso den aldaeretako batek, bukaeran, *-e* bokalaren ordeaz, *-u* erakusten du.

Urdaillepe > Urdailupe

Oharrak: **Josune** baserriaren mendebaldean, Bilborako errepidearen behetik.

Ahozkoa: **“Urdillépe”** 095, 096, 098, 101, 148
 “Urdillúpe” 101

Idatzizkoa:

1896	<i>Urdaillape, termino de</i>	<i>GJE fk:1735 L24;34</i>
1896	<i>Urdaillape, heredad en</i>	<i>BAHP.N.BL 7553 1550</i>
1910	<i>Urdillepe, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Urdillepe, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Urdallaspe, monte</i>	<i>GJE fk:1231 L17;108</i>
1944	<i>Urdillepe, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Urdaillepe, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Usape (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Ohar ling.: 'Uso' + -pe > *Usape*. Silaba biko hitzetan bukaerako *-o* > *-a* bilakatzen da (Mitzelena, *FHV*, 1990, 126).

Oharrak: **Etxebarrierrekabeko** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Usape, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1923-24	<i>Usape, heredad</i>	<i>BUA 404. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Usape, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Urtxipiaga (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Ohar ling.: 'Ur' + 'txipi' + -aga. Leku-izena desitxuratuta ageri da. Bigarren osagaiaren baliokidea den 'txiki' ere jaso izan da aldaera batean: *Urchiquiaga*.

-aga leku-atzizkiaren ordeaz, *-eta* leku-atzizkia ere jaso izan da: *Urchupieta* eta *Uchupieta*.

Oharrak: Sail hau **Itubizkartzikerre**, **Beasko** eta **Azeretxo** baserriei lotuta agertzen da agiritan. *Urtxipiaga* izenari lotuta azaltzen den **Iturralde**, **Itubizkarbarri** baserriaren inguruan dago.

Idatzizkoa:

1896	<i>Yturrialde-Ychupechaga</i>	<i>GJE fk:1735 L24;34</i>
1910	<i>Ychipiaga, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Urchupieta, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Urchiquiaga, heredad</i>	<i>BUA 866. Fincas rústicas</i>
1910	<i>Chupiaia, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>

1913	<i>Urlumpiaga, Urlenpeaga, monte</i>	<i>GJE fk:1739 L24;45</i>
1944	<i>Uchupiaga, Iturralde-Ichupiaga, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>
1944	<i>Uchupieta, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>

Zubizarraga (saila)

Kokapena: Zehaztu gabe

Ohar ling.: 'Zubi' + 'za(h)ar' + -aga > *Zubizarraga*. Idatziz jaso den bigarren aldaeran -aga leku-atzizkiaduna dela ematen du; hau da, bokal arteko belare ahostuna galduta duena (-g -> Ø).

Zubizarraga > Zubizarra

Oharrak: **Beasko** baserriari lotutako saila.

Idatzizkoa:

1910	<i>Zuluzarraga, heredad</i>	<i>BUA 1435. Fincas rústicas</i>
1944	<i>Zubi-zarra, heredad</i>	<i>BUA 406/3,4 eta 353/3,4,5</i>